

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării
Școala Doctorală de Administrație și Politici Publice

REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT

***Politici și mecanisme la nivelul Uniunii Europene în domeniul
repatrierii cetățenilor.***

*Studiu de caz: repatrierea cetățenilor români aflați în situații deosebite, în
anul 2020, din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord*

Doctorand: *Valentin MACEC*

Coordonator științific: *Prof. univ. dr. Cătălin Ovidiu BABA*

Cluj-Napoca

2025

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Cadrul conceptual al repatrierii cetățenilor în Uniunea Europeană.....	13
3. Metodologia cercetării	20
3.1. Scopul și obiectivele de cercetare	20
3.2. Designul cercetării.....	21
3.3. Întrebările de cercetare	21
3.4. Metode și tehnici de colectare a datelor	22
3.5. Instrumentul de cercetare	22
3.6. Metode de analiză a datelor.....	23
4. Studiu de caz: repatrierea cetățenilor români aflați în situații deosebite, în anul 2020, din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	24
5. Analiza SWOT.....	33
6. Impactul și implicațiile procesului de repatriere.....	36
7. Concluzii și recomandări	36
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	37

Mulțumiri

Această lucrare de doctorat este rodul unui parcurs intelectual, profesional și personal, care nu ar fi fost posibil fără sprijinul, îndrumarea și încrederea oferite de numeroase persoane cărora le adresez recunoștința mea profundă.

În primul rând, doresc să îi mulțumesc domnului profesor universitar doctor Cătălin Ovidiu Baba, coordonatorul științific, pentru încrederea acordată, pentru îndrumarea riguroasă și constantă, pentru exigența profesională dublată de o deschidere autentică spre dialog și reflecție critică. Fără sprijinul domniei sale, această cercetare nu ar fi dobândit coerența și profunzimea necesare.

Mulțumiri speciale adresez cadrelor didactice și colegilor din cadrul Școlii Doctorale de Administrație și Politici Publice, ale căror sugestii, întrebări și observații au contribuit semnificativ la conturarea direcțiilor de cercetare și la rafinarea demersului analitic. Am apreciat constant climatul academic stimulat și deschiderea față de teme de actualitate, precum cea abordată în această lucrare.

Exprim o profundă recunoștință față de familia mea, pentru răbdarea, sprijinul necondiționat și încurajările permanente în tot acest parcurs. Le mulțumesc pentru că mi-au fost alături în momentele dificile și pentru că au crezut în mine chiar și atunci când eu aveam îndoieli.

Doresc, de asemenea, să mulțumesc diplomaților, funcționarilor și experților consulari care, prin disponibilitatea lor de a oferi informații relevante, au contribuit la o mai bună înțelegere a mecanismelor analizate. Studiul de caz prezentat în această lucrare nu ar fi fost posibil fără implicarea acestora și fără accesul la date reale, obținute prin eforturi documentare susținute.

Nu în ultimul rând, le mulțumesc prietenilor și colegilor care m-au susținut moral și intelectual pe parcursul acestui proces, uneori anevoios, dar mereu plin de sens. Dialogurile purtate cu voi, fie ele academice sau informale, au fost o sursă constantă de inspirație și motivație.

Această teză reprezintă nu doar un exercițiu științific, ci și un angajament personal față de valorile solidarității, responsabilității și protecției cetățenilor, în special în contexte de criză. Le mulțumesc tuturor celor care, direct sau indirect, au contribuit la realizarea ei.

1. Introducere

Pandemia COVID-19 a reprezentat una dintre cele mai mari crize globale ale secolului XXI, afectând profund mobilitatea internațională și generând provocări fără precedent pentru cetățenii români aflați în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord. În anul 2020, autoritățile britanice și europene au introdus măsuri restrictive severe pentru a limita răspândirea virusului SARS-CoV-2, ceea ce a dus la restricționarea circulației transfrontaliere și a îngreunat considerabil posibilitatea cetățenilor de a reveni în țara de origine.

La începutul pandemiei, Regatul Unit a adoptat o abordare relativ laxă, dar pe măsură ce numărul cazurilor de infectare a crescut exponențial, guvernul britanic a introdus restricții de circulație, măsuri de carantină obligatorie și suspendarea zborurilor internaționale. Aceste măsuri au avut un impact direct asupra cetățenilor români, afectând în special muncitorii sezonieri, studenții și turiștii, care s-au trezit blocați în Regatul Unit, fără opțiuni clare de repatriere. În același timp, impunerea unor restricții sanitare stricte în Uniunea Europeană a complicat și mai mult repatrierea acestora, determinând o creștere semnificativă a numărului de solicitări de sprijin consular.

Procesul de repatriere a cetățenilor Uniunii Europene reprezintă o componentă esențială a politicilor de migrație și protecție consulară. Uniunea Europeană a dezvoltat un cadru juridic și mecanisme operaționale pentru a facilita întoarcerea cetățenilor aflați în situații deosebite, precum crize umanitare, conflicte, dezastre naturale sau situații de urgență. În acest context, statele membre colaborează atât la nivel bilateral, cât și prin instituțiile europene pentru a asigura protecția cetățenilor lor.

Repatrierea, în contextul Uniunii Europene și al dreptului internațional, se referă la procesul prin care cetățenii unui stat sunt readuși pe teritoriul național dintr-o altă țară, fie voluntar, fie forțat, ca urmare a unor circumstanțe excepționale. Aceasta poate avea loc din diverse motive, inclusiv crize umanitare, conflicte armate, dezastre naturale, instabilitate politică sau economică, situații medicale de urgență sau schimbări legislative care afectează statutul juridic al cetățenilor într-un stat terț.

În cadrul Uniunii Europene, repatrierea este strâns legată de principiul protecției consulare și de solidaritatea dintre statele membre. Potrivit articolului 23 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), cetățenii Uniunii Europene care se află într-o țară terță unde statul lor de origine nu are reprezentanță diplomatică sau consulară au dreptul de a solicita protecție și asistență de la reprezentanțele altor state membre. În astfel de cazuri, repatrierea poate fi facilitată prin mecanisme europene de coordonare, cum ar fi Mecanismul de Protecție Civilă al UE sau fondurile destinate crizelor externe.

Distincția dintre repatriere voluntară și repatriere forțată este esențială pentru înțelegerea procesului. Repatrierea voluntară are loc atunci când cetățenii aleg să se

întoarce în țara de origine, de obicei cu sprijin logistic și financiar din partea autorităților naționale sau europene. Acest tip de repatriere este frecvent întâlnit în cazul migranților aflați în dificultate, al studenților sau lucrătorilor care nu își mai pot continua activitatea din cauza unor factori externi. Pe de altă parte, repatrierea forțată este impusă de autorități și poate implica expulzarea unor persoane aflate ilegal într-un alt stat sau evacuarea în situații de criză extremă.

În cazul României, repatrierea cetățenilor români din străinătate este reglementată printr-un cadru legislativ național care stabilește responsabilitățile instituțiilor implicate, precum Ministerul Afacerilor Externe prin Departamentul Consular și Ministerul Afacerilor Interne. Această teză explorează interacțiunea dintre mecanismele europene și cele naționale, evidențiind atât cadrul normativ, cât și provocările întâmpinate în gestionarea repatrierii, în special în context de criză, cum a fost pandemia COVID-19.

În special, anul 2020 a reprezentat o provocare majoră pentru statele membre în gestionarea repatrierilor, având în vedere criza globală generată de pandemia de COVID-19. Restricțiile de călătorie impuse de majoritatea statelor, blocajele logistice și necesitatea unor măsuri sanitare stricte au complicat semnificativ procesul de repatriere. Uniunea Europeană a jucat un rol important în sprijinirea acestui proces prin mecanisme precum Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene și prin coordonarea eforturilor statelor membre.

Această teză aduce o contribuție semnificativă atât în sfera academică, cât și în cea practică prin analiza detaliată a politicilor și mecanismelor Uniunii Europene în domeniul repatrierii cetățenilor, cu un accent special pe cazul repatrierii cetățenilor români din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord în anul 2020.

Cercetarea integrează atât dimensiunea teoretică, cât și experiența directă a doctorandului ca practician în domeniul afacerilor consulare, oferind astfel o abordare complexă și aplicată asupra problematicii repatrierii. Pe de o parte, dimensiunea teoretică a lucrării se fundamentează pe analiza cadrului normativ internațional, european și național, precum și pe studierea mecanismelor instituționale și operaționale care reglementează și facilitează repatrierea cetățenilor. Această componentă teoretică asigură o înțelegere detaliată a conceptului de repatriere, a drepturilor fundamentale ale cetățenilor europeni, a factorilor declanșatori ai repatrierii și a politicilor publice relevante.

Experiența directă a doctorandului în calitate de practician în asistență și protecție consulară, prin activitatea desfășurată în cadrul Departamentului Consular din M.A.E., la Grupul pentru situații deosebite- GSD cât și la Consulatul General al României la Londra, adaugă o perspectivă pragmatică și concretă asupra modului în care aceste mecanisme sunt aplicate în practică. Această expertiză permite o evaluare critică a modului în care legislația și politicile europene și naționale sunt implimentate

în situații reale de repatriere, punând în evidență atât punctele forte, cât și deficiențele sau provocările întâmpinate în gestionarea unor astfel de operațiuni.

Prin această dublă abordare, lucrarea îmbină analiza normativă cu observațiile și concluziile rezultate din experiența practică, oferind o perspectivă echilibrată și bine fundamentată asupra problematicii repatrierii. Studiul de caz privind repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020 este astfel contextualizat nu doar în raport cu teoriile existente și politicile aplicabile, ci și prin prisma experienței directe a autorului, care a fost implicat în mod activ în gestionarea unor situații similare. Această combinație între teorie și practică permite nu doar testarea și validarea unor cadre conceptuale deja existente, ci și formularea unor propuneri de îmbunătățire a mecanismelor instituționale și operaționale, contribuind astfel la dezvoltarea domeniului și la creșterea eficienței proceselor de repatriere în viitor.

Subiectul repatrierii este relativ puțin explorat în literatura de specialitate, iar această teză se distinge prin mai multe elemente de noutate. Analiza propusă abordează fenomenul repatrierii într-o manieră multidimensională, corelând aspectele juridice cu cele politice, economice și sociale. Un alt element distinctiv este integrarea unei perspective empirice, bazate pe experiența directă a autorului în cadrul Grupului de situații deosebite din cadrul Departamentului Consular al M.A.E., oferind astfel acces la date concrete, participarea la evenimente, acțiuni de evacuare și studii de caz relevante. În plus, cercetarea propune testarea teoriilor și cadrelor conceptuale existente în contextul unui studiu de caz aplicat, respectiv repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit într-o perioadă marcată de crize suprapuse, cum ar fi pandemia COVID-19 și Brexitul.

Procesul de repatriere este reglementat printr-un cadru normativ complex, care include atât legislație internațională, cât și reglementări europene și naționale. La nivel internațional, convențiile Organizației Națiunilor Unite, cadrul juridic al Organizației Internaționale pentru Migrație și reglementările Organizației Mondiale a Sănătății joacă un rol important în gestionarea situațiilor care necesită repatriere de urgență. La nivel european, Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene, Politica Externă și de Securitate Comună și rolul Serviciului European de Acțiune Externă sunt esențiale pentru coordonarea între statele membre. La nivel național, legislația românească în domeniul protecției cetățenilor în străinătate, alături de instituțiile implicate în gestionarea repatrierii, contribuie la implementarea acestor politici și la adaptarea lor la realitățile specifice fiecărei crize.

Cadrul teoretic al repatrierii a fost influențat semnificativ de evenimente recente la nivel internațional, european și național. Pandemia COVID-19 a evidențiat vulnerabilitățile cetățenilor aflați în afara granițelor și a impus măsuri rapide de repatriere, necesitând o coordonare complexă între statele membre ale Uniunii Europene. Brexitul a generat incertitudini juridice și sociale pentru cetățenii români din Regatul Unit, determinând o creștere a solicitărilor de repatriere și a necesității

unor mecanisme de protecție consulară eficiente. În perioada 2021-2023, conflictele din Ucraina, instabilitatea din Orientul Mijlociu și dezastrele naturale, cum ar fi cutremurul din Turcia, au demonstrat importanța unor mecanisme europene eficiente pentru evacuarea și protecția cetățenilor.

Structura tezei urmează o abordare logică, pornind de la conceptele generale privind repatrierea și cadrul normativ european, pentru a ajunge la analiza unui studiu de caz concret. Această metodologie permite o înțelegere progresivă a fenomenului și oferă un cadru clar pentru interpretarea rezultatelor. Cercetarea propusă oferă astfel o perspectivă originală asupra procesului de repatriere, contribuind la dezvoltarea cunoștințelor în domeniul afacerilor europene, politicii externe și protecției cetățenilor în context de criză.

Această teză are la bază atât o serie de politici și mecanisme implementate la nivelul Uniunii Europene pentru gestionarea repatrierii cetățenilor aflați în situații deosebite, cât și strategii ce derivă din cadrul normativ existent la nivel național în România.

De-a lungul anilor, Uniunea Europeană, prin intermediul Comisiei Europene, al Serviciului European de Acțiune Externă și al Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene, a dezvoltat un cadru legislativ și operațional menit să sprijine statele membre în acțiunile de repatriere, mai ales în contextul crizelor, fie ele de natură economică, umanitară sau sanitară (Carrera, 2016). Pandemia de COVID-19 a accentuat importanța acestor mecanisme, relevând atât punctele forte, cât și vulnerabilitățile procesului de repatriere la nivel european (Barbier-Gauchard et al., 2021). În plus, mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene a fost consolidat recent pentru a îmbunătăți capacitatea de reacție la situații de urgență, inclusiv în ceea ce privește repatrierea cetățenilor (Robu, 2024).

România, ca stat membru al Uniunii Europene, beneficiază de aceste politici comune, dar implementează și propriile strategii de repatriere, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și al misiunilor diplomatice. Anul 2020 a fost unul marcat de provocări semnificative, iar Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord a fost un exemplu, ca destinație de interes major, în special pe fondul Brexitului și al crizei sanitare globale (Wright et al., 2020 și Beaucillon, 2020). Repatrierea cetățenilor români aflați în situații deosebite în acest context a fost un subiect intens discutat, aducând în prim-plan atât cooperarea bilaterală, cât și sprijinul oferit de mecanismele europene.

Studiile anterioare au evidențiat complexitatea procesului de repatriere, subliniind necesitatea unui echilibru între suveranitatea națională și solidaritatea europeană (Sangiovanni, 2013; Guild și Minderhoud, 2011). Totodată, au fost analizate cazuri specifice de repatriere, precum cele din zonele de conflict sau în urma dezastrelor naturale, însă pandemia de COVID-19 a adus o nouă dimensiune acestui proces (Boin și Rhinard, 2023). Cercetările existente abordează mecanismele de

cooperare consulară, utilizarea Fondului European de Urgență și implicarea Agenției Europene pentru Protecția Civilă (Csatlós, 2021 și Feltynowski, 2023), dar există încă un spațiu semnificativ pentru aprofundarea temei, mai ales în ceea ce privește experiența specifică a României și impactul politicilor europene asupra acesteia.

Status-quo-ul cercetării în domeniul politicilor și mecanismelor Uniunii Europene privind repatrierea cetățenilor reflectă un interes tot mai mare pentru analiza eficienței și sustenabilității acestor procese, mai ales în contexte de criză (Lang, 2020; Niemann și Zaun, 2018). Literatura de specialitate subliniază faptul că, deși Uniunea Europeană dispune de un cadru legal și instituțional bine definit, implementarea efectivă a mecanismelor de repatriere depinde în mare măsură de cooperarea între statele membre și de capacitatea acestora de a răspunde rapid la situațiile de urgență (Kaeding et al., 2022; Carrera, 2016; Bouteillet-Paquet, 2003).

Cercetările actuale evidențiază existența unor instrumente esențiale, precum Directiva privind protecția consulară și mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene, care oferă sprijin logistic și financiar în procesul de repatriere (Csatlós, 2019 și Feltynowski, 2023). Totodată, se subliniază rolul cheie al coordonării interinstituționale, în special între Serviciul European de Acțiune Externă, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană, alături de misiunile diplomatice ale statelor membre și de delegațiile Uniunii Europene, care pot facilita cooperarea cu autoritățile locale și sprijini eforturile de repatriere în țările terțe (Gkliati și Nicolosi, 2023; Robu, 2024).

Un aspect frecvent dezbătut este capacitatea Uniunii Europene de a gestiona crize multiple și de a asigura un cadru coerent de sprijin pentru statele membre în acțiunile de repatriere, având în vedere că acest proces presupune o coordonare între structurile europene și autoritățile naționale (Boin și Rhinard, 2023; Beaucillon, 2020). În cazul pandemiei de COVID-19, studiile arată că, deși au existat provocări logistice și administrative semnificative, mecanismele europene au reușit să faciliteze repatrierea a peste 500.000 de persoane din întreaga lume, majoritatea fiind cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, dar și rezidenți ai acestora și, în anumite cazuri, cetățeni din state terțe aflați în situații vulnerabile (Barbier-Gauchard et al., 2021 și Comisia Europeană, 2020). Totuși, cercetările remarcă și existența unor lacune, atât la nivel european, cât și național, cum ar fi lipsa de resurse adecvate și nevoia unei mai mari flexibilități în implementarea procedurilor de repatriere (Sangiovanni, 2013).

În ceea ce privește România, subiectul repatrierii nu a fost încă suficient explorat în literatura de specialitate, ceea ce face ca analizele disponibile să fie relativ limitate. Acest aspect evidențiază necesitatea unor cercetări mai detaliate asupra modului în care politicile europene influențează deciziile naționale și asupra experiențelor specifice de repatriere. Cazul repatrierii cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020 rămâne subexplorat, ceea ce oferă un teren fertil pentru cercetare și contribuție academică. Astfel, lucrarea de față își propune să umple acest gol, pornind

de la o analiză a normativelor internaționale relevante și a clarificărilor teoretice și conceptuale necesare pentru înțelegerea fenomenului repatrierii. În același timp, se evidențiază cadrul european și național, subliniindu-se influența politicilor Uniunii Europene asupra deciziilor naționale. Întrucât literatura de specialitate pe această temă este relativ limitată, studiul de față reprezintă nu doar o oportunitate de a contribui la dezvoltarea cunoașterii în domeniu, ci și o provocare intelectuală specifică demersurilor de pionierat academic.

Tema lucrării vizează analiza politicilor și mecanismelor Uniunii Europene în domeniul repatrierii cetățenilor, cu un accent deosebit pe cazul repatrierii cetățenilor români aflați în situații deosebite din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, în anul 2020. Aceasta explorează atât cadrul legislativ și instituțional european care reglementează procesul de repatriere, cât și măsurile specifice adoptate de România, evidențiind provocările și soluțiile identificate în contextul crizei generate de pandemia de COVID-19 și al tranziției post-Brexit.

Prin această cercetare se urmărește evidențierea modului în care politicile europene și naționale au fost aplicate într-o situație de criză, precum și impactul acestora asupra cetățenilor afectați, cu scopul de a identifica bune practici și posibile îmbunătățiri ale mecanismelor existente.

Motivele alegerii acestei teme derivă din complexitatea și actualitatea procesului de repatriere a cetățenilor în cadrul Uniunii Europene, mai ales în situații de criză, cum a fost pandemia de COVID-19, dar și din particularitățile contextului bilateral România–Regatul Unit în anul 2020, marcat de tranziția post-Brexit. Totodată, această cercetare se justifică prin mai multe considerente academice, practice și strategice, care evidențiază atât relevanța sa, cât și contribuția pe care o poate aduce la înțelegerea și îmbunătățirea mecanismelor de repatriere.

În primul rând, autorul, în calitate de diplomat, oferă o perspectivă aplicată asupra problematicii repatrierii, având prilejul de a testa în mod direct instrumentele și legislația în vigoare în diverse contexte. Această experiență profesională permite nu doar o analiză teoretică a fenomenului, ci și o evaluare critică a modului în care politicile europene și naționale sunt implementate în practică, identificând atât punctele forte, cât și deficiențele mecanismelor existente. Prin urmare, lucrarea aduce un plus de valoare prin integrarea unor observații de teren și a unor studii de caz relevante, contribuind la dezvoltarea unui cadru mai nuanțat de înțelegere a procesului de repatriere.

În al doilea rând, tema este actuală și relevantă în contextul crizelor tot mai frecvente care necesită intervenții rapide din partea statelor și a Uniunii Europene. Dacă pandemia de COVID-19 a demonstrat vulnerabilitățile cetățenilor aflați în străinătate și necesitatea unor mecanisme eficiente de repatriere, alte crize recente, precum războiul din Ucraina, evacuările din Afganistan sau situațiile de urgență cauzate de dezastruri naturale, au subliniat importanța unor strategii bine coordonate la

nivel european și național. Aceste elemente de recurență evidențiază faptul că repatrierea nu este doar o problemă punctuală, ci o provocare constantă, care necesită îmbunătățiri continue ale cadrului de acțiune.

În al treilea rând, cercetarea răspunde nevoii de a genera noi procese de reflecție atât la nivel național, cât și european, cu privire la modalitățile prin care mecanismele existente ar putea fi consolidate pentru a deveni mai flexibile și mai bine pregătite să răspundă provocărilor viitoare. Analiza modului în care Uniunea Europeană și statele membre gestionează repatrierile poate oferi perspective valoroase pentru îmbunătățirea cooperării interinstituționale, optimizarea resurselor și adaptarea politicilor publice la realitățile geopolitice și sociale în continuă schimbare.

Prin urmare, această lucrare nu doar umple un gol în literatura de specialitate, ci și propune o abordare inovatoare, combinând analiza normativă și conceptuală cu observațiile din practică, pentru a contribui la dezvoltarea unor mecanisme mai eficiente și mai bine adaptate nevoilor cetățenilor europeni.

Arhitectura lucrării constă în analiza modului în care politicile și mecanismele europene de repatriere au funcționat efectiv într-un context dublu de criză – criza sanitară globală și ieșirea Regatului Unit din Uniunea Europeană – și cum acestea au influențat gestionarea repatrierii cetățenilor români aflați în situații vulnerabile.

Problematica centrală este legată de eficiența și flexibilitatea mecanismelor Uniunii Europene de a răspunde rapid și eficient nevoilor cetățenilor săi, mai ales în cazul statelor membre cu o diasporă semnificativă, precum România. În același timp, tema ridică întrebări despre capacitatea instituțiilor naționale românești de a colabora cu cele europene și britanice pentru a asigura protecția și repatrierea cetățenilor săi în situații de criză.

Astfel, lucrarea urmărește să răspundă unor întrebări esențiale: Cât de eficiente sunt politicile și mecanismele Uniunii Europene în cazul unor crize complexe și suprapuse? Cum au fost implementate aceste mecanisme pentru a răspunde rapid situațiilor deosebite ale cetățenilor români din Regatul Unit? Care au fost principalele provocări întâmpinate și ce lecții pot fi învățate pentru îmbunătățirea viitoare a procesului de repatriere?

Relevanța cercetării este semnificativă atât pentru mediul academic, cât și pentru reglementatori, având în vedere complexitatea și dinamismul politicilor Uniunii Europene privind repatrierea cetățenilor, mai ales în context de criză precum pandemia de COVID-19 pe fondul procesului Brexitul. Pentru mediul academic, teza de față contribuie la extinderea literaturii de specialitate prin abordarea unui subiect relativ recent și insuficient explorat, mecanismul repatrierii la nivelul Uniunii Europene și elemente de normativ național în sprijinul repatrierii cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020. Totodată, subiectul tezei, oferă prilejul unei analize interdisciplinare la confluența studiilor europene, cu relațiile internaționale și politicile publice, facilitând o înțelegere mai profundă a mecanismelor Uniunii Europene și a relației

acestora cu politicile naționale. Studiul de caz care are menirea de a întregi acest demers academic poate comporta, totodată, valoare unei lucrări de referință în literatura de specialitate pentru viitoare demersuri similare privind mobilitatea cetățenilor, protecția consulară și managementul crizelor la nivel european. De asemenea, lucrarea de față urmărește consolidarea fondului academic existent oferind perspective critice și analitice asupra modului în care Uniunea Europeană și România au gestionat procesul/procesele de repatriere într-un context de criză multiplă. Pentru practicieni și sfera instituțională publică, furnizează o evaluare detaliată a eficienței mecanismelor de repatriere, ceea ce poate sprijini instituțiile publice în optimizarea politicilor și procedurilor viitoare.

În acest spirit, lucrarea de față prezintă o serie de recomandări practice pentru Ministerul Afacerilor Externe și alte instituții implicate în gestionarea crizelor, cu obiectivul consolidării proceselor de repatriere și asistență consulară. În mod organic, prezenta lucrare se poate constitui drept bază pentru un proces de revizuire a politicilor publice cu scopul creșterii eficienței și capacității de a răspunde rapid nevoilor cetățenilor în situații de urgență. De asemenea, lucrarea articulează importanța consolidării cooperării între instituțiile naționale și cele europene prin identificarea punctelor forte și a vulnerabilităților din procesul de repatriere. Astfel, cercetarea prezintă valoare teoretică sporită prin caracterul dual redat de elementele normative și de politici publice și soluții practice emenate din cazuistica prezentată, fiind un instrument util atât pentru mediul academic, cât și pentru practicieni și factori de decizie implicați în gestionarea repatrierii cetățenilor.

Elementele de noutate ale acestei cercetări rezidă în abordarea unui subiect contemporan și insuficient explorat, analizând modul în care politicile și mecanismele Uniunii Europene au fost aplicate în contextul specific al repatrierii cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020, o perioadă marcată simultan de pandemia de COVID-19 și de tranziția post-Brexit. Lucrarea aduce o contribuție originală prin examinarea detaliată a unui caz concret, evidențiind atât provocările întâmpinate, cât și soluțiile adoptate de România și Uniunea Europeană într-o situație de criză multiplă. Un alt aspect de noutate este analiza comparativă între politicile europene și strategiile naționale, subliniind modul în care acestea interacționează și influențează rezultatele procesului de repatriere.

Caracterul interdisciplinar al cercetării este evidențiat prin îmbinarea mai multor domenii de studiu, precum relațiile internaționale, studiile europene, politicile publice și dreptul internațional. Această perspectivă complexă permite o înțelegere mai amplă a subiectului, integrând analiza normelor juridice europene cu evaluarea deciziilor politice și a mecanismelor administrative. Lucrarea valorifică, de asemenea, concepte din domeniul managementului crizelor și al cooperării internaționale, contribuind la dezvoltarea cunoștințelor privind modul în care actorii europeni și naționali colaborează pentru a proteja drepturile și siguranța cetățenilor în situații de

urgență. Astfel, cercetarea reușește să ofere o viziune integrată și inovatoare asupra unui fenomen complex și actual.

Pentru a răspunde la aceste întrebări, cercetarea va utiliza metoda de analiză calitativă, combinând examinarea documentelor oficiale, precum politici și reglementări europene, rapoarte guvernamentale și comunicate diplomatice, cu analiza discursurilor și declarațiilor publice ale actorilor implicați. De asemenea, vor fi integrate studii de caz și date statistice referitoare la repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit, în vederea oferirii unei imagini cât mai clare și detaliate asupra procesului analizat. Această abordare metodologică diversificată va permite o evaluare cuprinzătoare a eficienței politicilor și mecanismelor utilizate, contribuind la fundamentarea concluziilor și recomandărilor formulate în cadrul lucrării.

Tipul de introspecție al acestei cercetări este predominant *exploratoriu și descriptiv*. Cercetarea exploratorie este justificată de faptul că subiectul analizat, repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020, este relativ nou și insuficient studiat, mai ales în contextul dublu al pandemiei de COVID-19 și al Brexitului. Prin această abordare, se urmărește identificarea principalelor politici și mecanisme utilizate, precum și a provocărilor și soluțiilor aferente procesului de repatriere.

Componenta descriptivă a cercetării constă în prezentarea detaliată a politicilor Uniunii Europene și ale României, a rolului instituțiilor implicate și a modului în care acestea au gestionat repatrierea cetățenilor aflați în situații deosebite. Scopul este de a oferi o imagine clară și bine documentată asupra procesului analizat, evidențiind atât cadrul normativ, cât și implementarea practică a acestuia. Acest tip de introspecție permite nu doar o înțelegere aprofundată a fenomenului studiat, ci și identificarea unor direcții viitoare de cercetare și îmbunătățire a mecanismelor de repatriere.

Cazurile care se doresc a fi studiate în această cercetare includ situațiile de repatriere a cetățenilor români aflați în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord în anul 2020, cu accent pe acei cetățeni care s-au confruntat cu situații deosebite, cum ar fi pierderea locurilor de muncă, lipsa resurselor financiare, probleme medicale sau alte circumstanțe vulnerabile, accentuate de pandemia de COVID-19 și de incertitudinile generate de procesul Brexit.

Vor fi analizate acțiunile și măsurile adoptate de autoritățile române și europene pentru facilitarea repatrierii, precum zborurile de urgență organizate de statul român și sprijinul oferit prin intermediul misiunilor diplomatice. Totodată, cercetarea va urmări modul în care cooperarea dintre România, Uniunea Europeană și Regatul Unit a influențat eficiența procesului de repatriere, luând în considerare și opiniile exprimate de cetățenii repatriați, acolo unde acestea sunt disponibile.

2. Cadrul conceptual al repatrierii cetățenilor în Uniunea Europeană

Procesul de repatriere în cadrul Uniunii Europene este strâns legat de principiile fundamentale precum libera circulație, protecția consulară și respectarea drepturilor cetățenilor, fiind reglementat de tratate europene și acte normative relevante, printre care Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, Carta Drepturilor Fundamentale a UE și Decizia 95/553/CE. Repatrierea este considerată un drept fundamental derivat din cetățenia europeană (Long, 2011; Bouteillet-Paquet, 2003), iar acest proces reflectă solidaritatea între statele membre și implică o cooperare strânsă, mai ales în situații de criză (De Boer și Zieck, 2020). Literatura de specialitate evidențiază atât aspectele juridice, cât și cele administrative și politice ale acestui fenomen (Guild și Minderhoud, 2011).

În contextul geopolitic actual, crizele internaționale, precum pandemia de COVID-19, au testat capacitatea UE de a acționa eficient și solidar (Barbier-Gauchard et al., 2021; Kaeding et al., 2022). Repatrierea implică participarea mai multor actori: cetățenii, autoritățile naționale, organizațiile internaționale și statele gazdă. Aceasta poate fi voluntară, forțată sau declanșată de crize. Succesul procesului depinde de coordonarea europeană și de resursele alocate (Carrera, 2016; Csatlós, 2019).

Din perspectivă juridică, dreptul la repatriere este reglementat prin tratate și convenții internaționale, inclusiv prin CEDO și PIDCP, care impun statelor obligația de a facilita întoarcerea cetățenilor în propria țară, în special în situații de urgență (Knapp, 2023; Bagheri și Bisset, 2022; Paulussen, 2021). Aceste norme subliniază că repatrierea este o responsabilitate derivată din drepturile omului, și nu doar un privilegiu sau o opțiune administrativă.

Uniunea Europeană a creat instrumente precum Fondul pentru Securitate Internă, FAMI, Programul rescEU și Mecanismul de Protecție Civilă, care sprijină statele membre în gestionarea repatrierilor, mai ales în situații de criză (Lang, 2020; Le Coz și Newland, 2021). Cu toate acestea, diferențele de capacitate administrativă între state și interesele politice divergente generează aplicări inegale ale acestor mecanisme (Kochenov, 2016; Macklin, 2007; Spiro, 2019).

Procesul de repatriere devine astfel un instrument al politicilor de migrație și securitate ale Uniunii, reflectând angajamentul de protecție a cetățenilor și consolidarea unei identități europene comune (Loxa, 2025; Sangiovanni, 2013). Totuși, reticența unor state de a repatria anumiți cetățeni, din considerente de securitate sau resurse limitate, ridică dileme juridice și etice (Stenger, 2023; Ingram et al., 2022). Disparitățile dintre statele membre afectează coeziunea și percepția asupra solidarității europene (Hassan, 2024; de Clerck et al., 2023).

Repatrierea este totodată un instrument al diplomației europene, utilizat pentru a consolida relațiile externe și încrederea publicului în instituțiile UE (Ceccorulli,

2022; Feltynowski, 2023). Succesul mecanismelor europene depinde de disponibilitatea statelor de a coopera și de angajamentul constant de a proteja cetățenii (Shulla și Leal-Filho, 2023; Gkliati și Nicolosi, 2023). Totodată, utilizarea repatrierii ca mijloc diplomatic poate genera tensiuni în relația cu statele terțe sau între statele membre (Feldman et al., 2024; Ullah, 2024).

Repatrierea cetățenilor în Uniunea Europeană este mai mult decât o obligație administrativă a statelor membre, fiind o expresie a angajamentului Uniunii de a proteja și sprijini cetățenii, indiferent de locul în care se află. Conceptul este strâns legat de principiile liberei circulații și ale protecției consulare, devenind astfel un drept fundamental derivat din cetățenia europeană (Manzotti, 2023). Acest drept garantează nu doar libertatea de mișcare, ci și accesul la sprijin consular din partea altor state membre atunci când statul de origine nu are o reprezentanță diplomatică în țara respectivă.

Repatrierea contribuie la consolidarea identității europene și întărește încrederea cetățenilor în instituțiile Uniunii, demonstrând extinderea globală a protecției oferite de cetățenia UE (Zuntz și Columbu, 2024). Juridic, repatrierea este susținută de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și de legislația europeană, ceea ce îi conferă un statut special în ansamblul drepturilor cetățenilor. Totuși, aplicarea acestui drept întâmpină dificultăți, inclusiv lipsa de resurse, probleme de coordonare și variații între statele membre (Kusari și Walsh, 2021; Zharkynbekova et al., 2024; Tümsmeyer, 2022).

Repatrierea nu este menționată ca un drept absolut în tratate, dar este recunoscută ca o extensie logică a protecției consulare (Boková, 2022). Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene a contribuit la consolidarea acestui drept, prin interpretarea sa în contextul libertăților fundamentale și al protecției familiei (Antoniazzi, 2019). Uniunea Europeană sprijină procesul prin instituții precum Serviciul European de Acțiune Externă și Frontex, care asigură coordonarea și resursele pentru operațiunile de repatriere (Gkliati și Nicolosi, 2023).

Deși cadrul juridic este clar, implementarea repatrierii depinde de deciziile politice și administrative ale fiecărui stat membru, ceea ce duce la discrepanțe și inegalități în aplicare (Fabbrini și Zgaga, 2024; Welfens și Bonjour, 2021). Criza COVID-19 a evidențiat aceste diferențe, unele state având capacitatea de a acționa rapid, în timp ce altele au întâmpinat dificultăți majore. Factorii politici și criteriile selective influențează prioritizarea cetățenilor în procesul de repatriere, afectând mai ales persoanele vulnerabile sau cu dublă cetățenie (Kusari și Walsh, 2021).

Pentru a reduce aceste discrepanțe, se impune armonizarea mecanismelor de repatriere și stabilirea unor standarde minime la nivel european (Katelouzou și Sergakis, 2021). Aceasta ar asigura protecție egală pentru toți cetățenii și ar sprijini statele mai puțin pregătite, prin intervenția instituțiilor europene precum DG ECHO. Constrângerile economice din unele state au afectat capacitatea de repatriere, mai ales

în perioade de criză, ceea ce accentuează necesitatea unui fond european permanent pentru repatriere (Piattoni și Notermans, 2024; Masuku, 2024).

În dreptul internațional, repatrierea este privită ca o obligație derivată din drepturile omului, fundamentată pe dreptul la viață, securitate și reîntregirea familiei (Kortukova et al., 2020). Cu toate acestea, aplicarea acestor norme este afectată de lipsa unor mecanisme de constrângere eficiente, ceea ce face ca repatrierea să rămână adesea un drept teoretic (Moreno-Lax et al., 2019). Criza din Libia a ilustrat dificultățile în coordonare și resurse între statele membre, în ciuda recomandărilor din partea ONU și Consiliului Europei (Franceschetti et al., 2024).

Pentru a depăși aceste provocări, este necesar un mecanism european permanent, care să coordoneze repatrierea și să asigure resursele necesare, reducând dependența de voința politică individuală a statelor (Kortukova et al., 2020). Crearea unui mecanism de monitorizare și sancționare ar contribui la o aplicare mai eficientă și uniformă a acestui drept (Moreno-Lax et al., 2019). Repatrierea nu poate fi separată de ansamblul drepturilor fundamentale, iar lipsa unui mecanism eficient subminează protecția oferită de dreptul internațional (Tümsmeyer, 2022).

În absența unei cooperări eficiente, mecanismele actuale riscă să fie insuficiente, mai ales în fața crizelor globale (Boin și Rhinard, 2023). Chiar dacă sprijinul financiar european este disponibil, gestionarea logistică rămâne în sarcina statelor, ceea ce poate crea dificultăți pentru cele cu resurse limitate. Această realitate subliniază importanța unei implicări mai active din partea instituțiilor europene în coordonarea repatrierilor și în dezvoltarea unei culturi a solidarității (Kaeding et al., 2022).

Repatrierea cetățenilor Uniunii Europene este influențată de o varietate de factori, care reflectă complexitatea contextului global în care trăim. Literatura de specialitate identifică numeroase evenimente care pot determina necesitatea repatrierii, de la conflicte armate, crize umanitare și pandemii, la instabilitate politică, recesiuni economice, dezastre ecologice, amenințări de securitate, discriminare și probleme juridice. Fiecare dintre acești factori impune intervenții rapide și coordonate din partea statelor membre și a instituțiilor europene, subliniind importanța existenței unor mecanisme de repatriere eficiente și a unei cooperări solide la nivelul Uniunii.

Crizele internaționale, cum ar fi conflictele din Siria sau Afganistan, pandemia de COVID-19 ori dezastrele naturale, au arătat că cetățenii europeni pot deveni extrem de vulnerabili în afara Uniunii, fiind nevoie de intervenții imediate pentru protecția lor (Aung et al., 2021; Scissa, 2024). Instabilitatea politică, ilustrată de cazuri precum Libia sau Afganistan, a impus evacuări rapide, evidențiind rolul esențial al diplomației și al cooperării internaționale în procesul de repatriere (Bagheri și Bisset, 2022).

Factori economici precum colapsul financiar din anumite state terțe pot forța cetățenii europeni să se întoarcă acasă, necesitând sprijin pentru reintegrarea socială și profesională (Alam et al., 2021). De asemenea, în crizele umanitare, repatrierea devine

nu doar un drept, ci și o obligație morală a Uniunii Europene și a statelor membre (Islam și Haque, 2024).

Fondul European pentru Protecție Civilă a jucat un rol esențial în facilitarea repatrierilor, în special în timpul pandemiei, oferind sprijin financiar și logistic statelor membre (Takács și Muhoray, 2024; Wickramasekara, 2022). Totuși, eficiența acestor operațiuni depinde și de voința politică de a coopera și de a prioritiza protecția cetățenilor (Linós și Chachko, 2022).

Există discrepanțe semnificative între statele membre în ceea ce privește politicile de reintegrare, unele oferind sprijin extins, în timp ce altele impun restricții, afectând astfel egalitatea de tratament și solidaritatea europeană (Rigotti și Barboza, 2021; Belcheva, 2021). Schimbările legislative din state terțe pot deveni, de asemenea, factori declanșatori ai repatrierii, mai ales când afectează drepturile fundamentale ale cetățenilor europeni, cum ar fi accesul la muncă sau proprietate (Mittiga, 2022; Beri și Nubong, 2021).

Evenimente precum loviturile de stat sau instaurarea unor regimuri autoritare pot duce la repatrieri în masă, în special când siguranța cetățenilor europeni este pusă în pericol (Tsourapas, 2021). Evacuarea, ca acțiune temporară, diferă de repatriere prin faptul că aceasta din urmă este o soluție definitivă pentru aducerea cetățenilor în țara de origine.

Amenințările de securitate, precum terorismul sau criminalitatea organizată, sunt alți factori care pot impune repatrierea, subliniind necesitatea unor răspunsuri rapide din partea Uniunii (Wagner, 2022). În plus, dezastrele ecologice cauzate de schimbările climatice devin o cauză tot mai frecventă a repatrierii, necesitând includerea factorilor de mediu în strategiile de răspuns ale Uniunii (Smith et al., 2023).

Crizele sanitare, precum pandemia de COVID-19, au demonstrat importanța cooperării între statele membre și a existenței unor mecanisme logistice bine puse la punct (Nicaise et al., 2022; Koinova et al., 2023). Problemele juridice, inclusiv cazurile de arestare sau detenție abuzivă în state terțe, determină și ele repatrieri, mai ales când există riscul de tratamente inumane (Spadaro, 2021; van Waas și Brekoo, 2023).

Discriminarea pe bază de naționalitate, religie sau orientare sexuală în state terțe poate impune repatrierea cetățenilor europeni, fiind o responsabilitate atât juridică, cât și morală a Uniunii de a-i proteja (Skuban et al., 2022; Giraldo, 2023).

Politica externă și de securitate comună a Uniunii Europene are un rol esențial în facilitarea repatrierii cetățenilor europeni din state terțe, oferind un cadru coerent pentru acțiuni externe și intervenții în situații de criză. Prin acest mecanism, statele membre colaborează în vederea protejării cetățenilor Uniunii, utilizând instrumente diplomatice, logistice și financiare pentru a gestiona eficient repatrierile (Andrade, 2023). Crizele recente, precum revenirea talibanilor la conducere în Afganistan sau pandemia de COVID-19, au evidențiat capacitatea Uniunii de a răspunde coordonat și solidar în fața provocărilor internaționale. Serviciul European de Acțiune Externă

(SEAE) are un rol central în aceste operațiuni, asigurând comunicarea diplomatică și sprijinul logistic (Csatlós, 2021).

Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene oferă sprijin financiar și logistic statelor membre, fiind activat în situațiile de criză majoră pentru a organiza operațiuni de repatriere și evacuare. Misiunile externe ale Uniunii, precum cele din Sahel, Libia sau Ucraina, contribuie și ele la protejarea cetățenilor europeni, oferind suport direct în teren. Colaborarea cu organizații internaționale, cum ar fi ONU, OMS sau OSCE, întărește capacitatea Uniunii de a acționa eficient și în parteneriat global.

Deși PESC facilitează o reacție rapidă și coordonată, există provocări legate de diferențele dintre statele membre în ceea ce privește resursele disponibile și complexitatea procesului decizional european, care necesită consens între toate statele membre (Wright et al., 2020). Totuși, experiențele recente au demonstrat voința comună de a colabora pentru protecția cetățenilor europeni, consolidând rolul PESC ca pilon esențial al securității și solidarității europene.

Instrumentele financiare și operaționale ale Uniunii susțin direct gestionarea procesului de repatriere, oferind resursele necesare pentru organizarea rapidă a acestor operațiuni. Fondul European pentru Protecție Civilă sprijină financiar statele membre în situații de urgență (Rigotti, 2021). Serviciul European de Acțiune Externă și Mecanismul de Protecție Civilă coordonează intervențiile și mobilizează resursele prin Centrul de Coordonare a Răspunsului la Urgențe. În timpul pandemiei, aceste instrumente au fost decisive în organizarea zborurilor de repatriere și furnizarea de asistență primară cetățenilor.

Rețeaua consulară a țărilor din Europa joacă un rol important în protejarea cetățenilor, mai ales în statele unde un stat membru nu are reprezentare diplomatică, permițând accesul cetățenilor la asistență consulară prin intermediul altui stat membru. Frontex contribuie prin sprijin logistic și tehnic, asigurând transportul aerian și coordonarea operațiunilor în cazuri de criză (Csatlós, 2021).

Cadrul juridic european susține aceste instrumente prin prevederile din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Cu toate acestea, diferențele de capacitate între statele membre și complexitatea procesului decizional european pot îngreuna intervențiile rapide. În ciuda acestor dificultăți, Uniunea a demonstrat eficiență în gestionarea repatrierilor în contextul recentelor crize globale (Schunz și Damro, 2020).

Cooperarea între statele membre și coordonarea interinstituțională sunt esențiale pentru succesul politicilor europene în domeniul repatrierii. Solidaritatea între state, consacrată prin Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, impune sprijin reciproc în situații în care un stat membru nu are resurse sau reprezentare în state terțe (Marin et al., 2020). Pandemia de COVID-19 a fost un exemplu clar de cooperare eficientă, în care resursele au fost partajate, zborurile de repatriere au fost coordonate și asistența medicală a fost asigurată în comun.

Comisia Europeană, prin DG ECHO, joacă un rol central în coordonarea acestor eforturi, alocând fonduri și resurse pentru sprijinirea statelor membre. SEAE asigură comunicarea diplomatică și sprijinul logistic prin rețeaua sa globală. Consiliul Uniunii Europene contribuie prin stabilirea strategiilor și adoptarea deciziilor necesare pentru facilitarea repatrierii (Lafleur, 2020). Agențiile specializate, precum Frontex, oferă sprijin logistic și tehnic în operațiunile de repatriere, consolidând eficiența acestor procese.

Deși există diferențe între statele membre în ceea ce privește capacitatea de reacție și resursele disponibile, Uniunea Europeană depune eforturi pentru atenuarea acestor disparități prin sprijin financiar și mecanisme de cooperare. Provocările decurg și din procesul decizional complex, unde consensul este uneori dificil de obținut, însă în practică, crizele recente au arătat o capacitate crescută de colaborare eficientă (Bergmann și Müller, 2024).

Cooperarea interinstituțională este consolidată prin partajarea de informații, folosirea platformelor comune de comunicare și participarea la grupuri de lucru specializate. Aceste mecanisme permit o reacție rapidă și eficientă în fața crizelor, contribuind la protejarea cetățenilor europeni, indiferent de locul în care se află. Parteneriatul dintre instituțiile europene și statele membre reflectă angajamentul comun față de valorile fundamentale ale Uniunii.

În ceea ce privește dimensiunea internațională, managementul crizelor și cooperarea globală sunt esențiale pentru protecția cetățenilor în situații de urgență. Capacitatea de a anticipa, planifica și răspunde rapid la crize este vitală într-un context internațional caracterizat de instabilitate și interdependență (Vargas-Hernández, 2023; Wagner, 2022). Mecanisme precum Mecanismul de Protecție Civilă al UE sau colaborările cu OMS și ONU sunt exemple de eficiență în gestionarea crizelor globale.

Organizațiile internaționale, în special ONU și agențiile sale, au un rol important în crizele umanitare și conflictele armate, iar Uniunea Europeană contribuie prin propriile instrumente și fonduri, cum ar fi Fondul European pentru Ajutor Umanitar (Zotti, 2021). Cooperarea internațională presupune nu doar intervenție imediată, ci și schimb de bune practici și dezvoltarea de strategii comune pentru prevenirea riscurilor și consolidarea rezilienței instituționale (Wahlbeck, 2019).

Astfel, în fața crizelor actuale și viitoare, Uniunea Europeană și partenerii internaționali trebuie să colaboreze strâns pentru a asigura răspunsuri eficiente și rapide. Numai prin solidaritate, coordonare și utilizarea optimă a resurselor, se poate proteja cu adevărat siguranța cetățenilor, indiferent de natura crizei sau locul în care aceasta se manifestă.

Cadrul juridic național al României privind repatrierea cetățenilor români din afara granițelor reflectă angajamentele internaționale asumate de statul român și obligațiile derivând din statutul de membru al Uniunii Europene. Constituția României garantează dreptul cetățenilor la protecție indiferent de locul în care se află, iar Legea

nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații detaliază responsabilitățile statului în acordarea asistenței consulare și în facilitarea repatrierii. Ministerul Afacerilor Externe, prin misiunile diplomatice, este principala instituție implicată în acest proces, acționând rapid în context de criză, precum în Fașia Gaza sau Liban, pentru repatrierea cetățenilor români vulnerabili.

Legea nr. 269/2003 privind statutul Corpului Diplomatic și Consular stabilește atribuțiile personalului diplomatic în oferirea sprijinului necesar, iar Hotărârea Guvernului nr. 384/2001 reglementează protecția românilor care lucrează în străinătate, incluzând măsuri specifice pentru repatriere în situații de urgență. Finanțarea acestor intervenții este prevăzută prin Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu posibilitatea accesării fondurilor europene în situații excepționale. Cooperarea internațională completează acest cadru, România beneficiind de sprijinul mecanismelor europene de protecție consulară și colaborând cu ONU sau Organizația Internațională pentru Migrație.

Procedurile de repatriere sunt clar stabilite și implică acțiuni coordonate între misiunile diplomatice, Ministerul Afacerilor Externe, autoritățile locale din statele gazdă și instituțiile românești competente. Evenimente precum criza din Afganistan din 2021 au evidențiat importanța unui cadru legal bine pus la punct, dar și dificultățile legate de resurse limitate și birocrație. Adaptarea continuă la provocările globale, precum pandemiile sau schimbările climatice, rămâne o necesitate, alături de consolidarea infrastructurii consulare și a cooperării internaționale (Lafleur și Vintila, 2020; Apetrei, 2019; Paul, 2020).

Gestionarea repatrierii în România implică o rețea extinsă de instituții naționale care acționează coordonat pentru protejarea cetățenilor români. Ministerul Afacerilor Externe este coordonatorul principal al acestor acțiuni, prin Departamentul Consular și rețeaua de misiuni diplomatice și oficii consulare, care oferă sprijin juridic, logistic și diplomatic. Departamentul pentru Situații de Urgență colaborează cu MAE pentru organizarea transportului și acordarea sprijinului medical, iar Ministerul Transporturilor și Ministerul Apărării Naționale asigură logistica necesară deplasării cetățenilor către România.

Ministerul Sănătății are un rol vital în oferirea de asistență medicală, în special în crize sanitare, cum a fost cazul pandemiei COVID-19. Ministerul Apărării Naționale contribuie prin utilizarea resurselor militare în evacuări din zone de conflict, în timp ce Ministerul Finanțelor Publice asigură alocarea fondurilor necesare. Poliția de Frontieră gestionează formalitățile legale la revenirea în țară și colaborează pentru implementarea măsurilor de siguranță. Sprijinul oferit de Uniunea Europeană, prin SEAE, Frontex sau Mecanismul de Protecție Civilă, este esențial în completarea acțiunilor naționale (Csatlós, 2021).

România a fost pusă la încercare în mai multe crize internaționale, cele mai notabile fiind pandemia de COVID-19 și evacuările din zone precum Afganistan sau

Orientul Mijlociu. Aceste contexte au evidențiat lipsa alocării unor resurse financiare suficiente, sincope în coordonarea interinstituțională și provocări diplomatice. În același timp, experiențele acumulate au condus la dezvoltarea unor bune practici care îmbunătățesc capacitatea de reacție a statului.

Printre cele mai relevante bune practici se numără consolidarea cooperării interinstituționale, utilizarea platformelor digitale pentru comunicarea cu cetățenii, flexibilitatea procedurală în fața crizelor și accesarea rapidă a fondurilor europene. Implicarea societății civile și colaborarea cu organizații internaționale au completat eficiența instituțiilor statului. România a demonstrat o capacitate crescută de adaptare, de la gestionarea transportului și a asistenței medicale, până la comunicarea constantă cu cetățenii aflați în situații vulnerabile (Mihaela, 2023; Nica și Moraru, 2020).

Prin urmare, România a dezvoltat un cadru solid și funcțional pentru repatrierea cetățenilor, susținut de o rețea instituțională bine coordonată și de instrumente financiare și juridice clare. Deși provocările persistă, bunele practici implementate, sprijinul european și parteneriatele internaționale contribuie la consolidarea capacității de reacție a statului român și la protejarea eficientă a cetățenilor în situații de criză.

3. Metodologia cercetării

3.1. Scopul și obiectivele de cercetare

Scopul cercetării constă în formularea de recomandări pentru îmbunătățirea politicilor și mecanismelor de repatriere, bazate pe lecțiile învățate din studiile caz și pe bunele practici identificate.

Obiectivul general al cercetării este de a analiza politicile și mecanismele Uniunii Europene și ale României privind repatrierea cetățenilor aflați în situații deosebite, având ca studiu de caz repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord în anul 2020, și de a evalua eficiența, provocările și impactul acestui proces asupra cetățenilor și politicilor publice.

Obiectivele specifice ale cercetării sunt următoarele:

O1. Analizarea cadrului conceptual și legislativ al repatrierii cetățenilor în Uniunea Europeană și identificarea principalelor politici și reglementări care guvernează acest proces.

O2. Examinarea mecanismelor instituționale și a instrumentelor utilizate de Uniunea Europeană și de România pentru repatrierea cetățenilor aflați în situații de criză.

O3. Investigarea impactului pandemiei de COVID-19 și al Brexitului asupra mobilității și siguranței cetățenilor români din Regatul Unit.

O4. Analizarea studiului de caz privind repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020, cu accent pe categoriile de cetățeni afectați și pe strategiile de repatriere adoptate.

O5. Evaluarea eficienței și provocărilor întâmpinate în procesul de repatriere, inclusiv printr-o analiză SWOT a acțiunilor desfășurate de autoritățile române și europene.

3.2. Designul cercetării

Designul cercetării este de tip exploratoriu-descriptiv, având ca scop investigarea și analiza detaliată a politicilor și mecanismelor Uniunii Europene și ale României în domeniul repatrierii cetățenilor, cu un accent deosebit pe cazul cetățenilor români repatriați din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord în anul 2020. Cercetarea îmbină metode calitative și cantitative pentru a oferi o perspectivă comprehensivă asupra fenomenului analizat. Se urmărește colectarea și interpretarea datelor din surse primare și secundare, cum ar fi documente oficiale, rapoarte, legislație, comunicate de presă, date statistice și studii anterioare relevante, pentru a contura o imagine clară a cadrului instituțional, legislativ și operațional al procesului de repatriere.

Abordarea calitativă include analiza conținutului documentelor de politici publice și evaluarea discursurilor instituționale, cu scopul de a înțelege rolul și implicarea actorilor principali în procesul de repatriere. Totodată, se analizează cooperarea dintre România, Uniunea Europeană și Regatul Unit, precum și provocările întâmpinate în implementarea măsurilor de repatriere. Abordarea cantitativă vizează interpretarea datelor statistice privind numărul cetățenilor români repatriați, perioada desfășurării acestui proces și dinamica evoluției situației, având ca obiectiv identificarea tendințelor și factorilor determinanți.

Designul cercetării este construit astfel încât să permită o analiză amplă a fenomenului, pornind de la cadrul teoretic și conceptual, continuând cu investigarea detaliată a politicilor și mecanismelor de repatriere și culminând cu studiul de caz al repatrierii cetățenilor români din Regatul Unit. Această structură asigură coerența și relevanța rezultatelor obținute, facilitând o înțelegere aprofundată a subiectului și oferind o bază solidă pentru formularea de concluzii și recomandări pertinente.

3.3. Întrebările de cercetare

Întrebările de cercetare care ghidează această lucrare vizează înțelegerea și evaluarea politicilor și mecanismelor Uniunii Europene și ale României în procesul de repatriere a cetățenilor aflați în situații deosebite, cu accent pe cazul cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020.

Principalele întrebări la care cercetarea își propune să răspundă includ:

Q1. Cât de eficiente au fost politicile și mecanismele Uniunii Europene în facilitarea repatrierii cetățenilor în contextul crizei pandemice și al Brexitului?

Q2. Cum a colaborat România cu instituțiile europene și britanice pentru a asigura repatrierea cetățenilor săi aflați în situații deosebite?

Q3. Care au fost principalele provocări și limitări ale acestui proces și ce lecții pot fi învățate pentru viitoare crize similare?

3.4. Metode și tehnici de colectare a datelor

Cercetarea se bazează în principal pe metode de colectare a datelor secundare, prin analiza documentelor și surselor oficiale, dar integrează și elemente de analiză cantitativă, utilizând date statistice și rapoarte publicate de instituțiile implicate.

O metodă esențială este analiza documentară, care presupune examinarea și interpretarea documentelor juridice, a politicilor și strategiilor adoptate la nivel european și național, a rapoartelor oficiale emise de instituțiile Uniunii Europene, cum ar fi Comisia Europeană și Serviciul European de Acțiune Externă, precum și de Ministerul Afacerilor Externe al României. Această metodă permite identificarea cadrului legal și a mecanismelor instituționale care au stat la baza procesului de repatriere, evidențiind atât provocările, cât și soluțiile adoptate.

Colectarea de date cantitative se realizează prin utilizarea surselor statistice oficiale, precum datele furnizate de Eurostat, Ministerul Afacerilor Externe și alte agenții guvernamentale. Aceste date includ numărul cetățenilor români repatriați, perioada și locațiile implicate, precum și resursele utilizate pentru facilitarea repatrierii. Analiza acestor date permite evidențierea tendințelor și a dinamicii procesului de repatriere, oferind o perspectivă clară asupra magnitudinii și eficienței acestuia.

Totodată, cercetarea se bazează pe analiza comparativă a politicilor și mecanismelor utilizate de România și alte state membre ale Uniunii Europene în procesul de repatriere, cu scopul de a identifica bune practici și lecții învățate. Această metodă facilitează o înțelegere mai amplă a subiectului și contribuie la formularea unor recomandări pertinente pentru îmbunătățirea proceselor viitoare de repatriere.

3.5. Instrumentul de cercetare

Instrumentul de cercetare utilizat în această lucrare este reprezentat de analiza documentară, un instrument esențial în studierea politicilor și mecanismelor de repatriere ale Uniunii Europene și ale României. Analiza documentară presupune colectarea, examinarea și interpretarea unui set variat de documente oficiale, juridice, administrative și statistice, relevante pentru tema cercetării.

Instrumentul de cercetare se bazează pe o selecție riguroasă a surselor, incluzând tratate și reglementări ale Uniunii Europene care definesc cadrul legal al repatrierii cetățenilor, cum ar fi Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și

Directiva privind protecția consulară a cetățenilor europeni. Totodată, sunt incluse rapoarte și documente emise de instituții europene precum Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene și Agenția pentru Protecție Civilă, care detaliază mecanismele și fondurile disponibile pentru repatriere.

La nivel național, instrumentul de cercetare cuprinde analiza legislației românești relevante, cum ar fi Legea privind asistența consulară și reglementările Ministerului Afacerilor Externe referitoare la gestionarea crizelor și repatrierea cetățenilor români. Documentele analizate includ comunicate oficiale, strategii și planuri de acțiune emise de autoritățile române în timpul pandemiei de COVID-19 și al tranziției post-Brexit, evidențiind măsurile adoptate pentru sprijinirea cetățenilor aflați în dificultate.

Un aspect important al instrumentului de cercetare este analiza statisticilor oficiale, care oferă date cantitative despre numărul cetățenilor români repatriați, durata și frecvența acțiunilor de repatriere, precum și resursele utilizate. Aceste date sunt colectate din surse precum Eurostat, Ministerul Afacerilor Externe și alte instituții relevante, contribuind la o evaluare precisă a dimensiunii fenomenului.

Instrumentul de cercetare include și analiza conținutului discursurilor și declarațiilor oficiale ale reprezentanților guvernamentali, atât români, cât și europeni, ceea ce permite identificarea percepțiilor, intențiilor și strategiilor adoptate de factorii de decizie. Prin utilizarea acestui instrument, cercetarea asigură o abordare sistematică și detaliată a procesului de repatriere, evidențiind atât cadrul legal și instituțional, cât și dinamica și provocările procesului analizat.

3.6. Metode de analiză a datelor

Metodele de analiză a datelor utilizate în această cercetare sunt diversificate și complementare, având ca scop interpretarea și înțelegerea complexă a politicilor și mecanismelor de repatriere ale Uniunii Europene și ale României, cu un accent deosebit pe studiul de caz al repatrierii cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020. Cercetarea îmbină metode calitative și cantitative, ceea ce permite o abordare amplă și detaliată a subiectului analizat.

Analiza calitativă a datelor se bazează pe metoda analizei de conținut, care presupune examinarea documentelor oficiale, a legislației, rapoartelor instituționale, comunicatelor de presă și discursurilor politice. Această metodă facilitează identificarea principalelor teme, idei și tendințe legate de procesul de repatriere, precum și a aspectelor critice sau problematice semnalate de actorii implicați. Analiza de conținut permite evidențierea relațiilor dintre diferiți factori, precum cadrul legal, instituțiile implicate și măsurile adoptate, contribuind la o înțelegere profundă a modului în care politicile și mecanismele de repatriere au fost implementate.

O altă metodă calitativă utilizată este analiza comparativă, care constă în compararea politicilor și practicilor de repatriere aplicate de România cu cele ale altor

state membre ale Uniunii Europene. Această metodă permite identificarea punctelor forte și a punctelor slabe ale abordării românești, evidențiind bune practici și posibile îmbunătățiri ale mecanismelor de repatriere.

Analiza cantitativă a datelor este realizată prin interpretarea statisticilor oficiale referitoare la numărul cetățenilor români repatriați, perioada și frecvența acțiunilor de repatriere, precum și resursele utilizate. Datele colectate sunt analizate pentru a identifica tendințele și dinamica procesului de repatriere, contribuind la o evaluare precisă a eficienței și impactului acestuia. Metodele statistice utilizate includ analiza descriptivă, care oferă o imagine clară a caracteristicilor generale ale fenomenului, și analiza tendințelor, care permite observarea evoluției procesului de repatriere în timp.

În cadrul acestei cercetări, o metodă importantă de analiză este și analiza SWOT, utilizată pentru a evalua punctele forte, punctele slabe, oportunitățile și amenințările asociate procesului de repatriere. Această metodă ajută la identificarea factorilor care au influențat succesul sau dificultățile întâmpinate în procesul de repatriere, oferind o bază solidă pentru formularea recomandărilor și concluziilor.

4. Studiu de caz: repatrierea cetățenilor români aflați în situații deosebite, în anul 2020, din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord

La sfârșitul anului 2020, autoritățile britanice au instituit nivelul 4 de restricții în Londra și sud-estul Angliei ca reacție la apariția unei noi variante a virusului SARS-CoV-2, considerată semnificativ mai contagioasă (Davies et al., 2021). Această decizie a generat un val de reacții în Europa, inclusiv suspendarea zborurilor dinspre Regatul Unit, măsură adoptată și de România începând cu 21 decembrie 2020. Suspendarea traficului aerian și închiderea rutelor de tranzit au afectat grav mobilitatea cetățenilor români aflați în Regatul Unit, în special muncitori sezonieri, studenți și turiști.

Măsurile restrictive impuse de mai multe state europene, printre care și Franța, au dus la blocaje majore în zona Canalului Mânecii și la imposibilitatea revenirii în țară pentru mii de români. Conform datelor furnizate de Ambasada României la Londra, în perioada 20–31 decembrie 2020 au fost înregistrate peste 3.500 de apeluri telefonice și 2.800 de solicitări de asistență prin e-mail. Cea mai afectată categorie a fost cea a muncitorilor sezonieri, reprezentând 65% din totalul celor blocați, urmată de studenți și turiști (20%) și alte persoane în situații de vulnerabilitate (15%).

În fața acestei crize, autoritățile române au mobilizat un plan de urgență care a implicat negocieri diplomatice și colaborare interinstituțională. MAE, în cooperare cu Ministerul Transporturilor și Ministerul Afacerilor Interne, a obținut deschiderea unor coridoare de tranzit prin Ungaria și Bulgaria, facilitând repatrierea pe cale terestră. De asemenea, în parteneriat cu operatori aerieni și cu sprijinul Uniunii

Europene, au fost organizate mai multe curse charter, care au permis întoarcerea în România a peste 700 de cetățeni români până la sfârșitul lunii decembrie 2020 (Rares-Mihai et al., 2024).

Tabel 4.1. Intervenția autorităților române și inițiativele diplomatice pentru repatriere

Măsurile adoptate	Descriere	Rezultate
Plan de urgență pentru repatriere	Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Transporturilor și Ministerul Afacerilor Interne au stabilit măsuri pentru gestionarea situației cetățenilor blocați	Crearea unui cadru organizat pentru repatriere
Negocieri diplomatice	Ambasada României la Londra și consulatele generale au colaborat cu autoritățile britanice și europene	Identificarea soluțiilor alternative de transport
Obținerea coridoarelor de tranzit	S-au stabilit rute sigure prin Ungaria și Bulgaria pentru transport rutier	Repatrierea cetățenilor fără opțiuni de transport aerian
Zboruri speciale prin Budapesta și Sofia	Organizarea de transport aerian în colaborare cu statele de tranzit	230 de români repatriați prin Budapesta, 24 prin Sofia
Curse charter organizate	Guvernul român și operatorii aerieni au facilitat întoarcerea cetățenilor	700 de români repatriați între 22-31 decembrie 2020

Pe lângă eforturile guvernamentale, un rol important în gestionarea crizei l-au avut organizațiile comunitare românești și voluntarii, care s-au mobilizat pentru a sprijini cetățenii blocați. Diverse grupuri civice și biserici românești au oferit cazare temporară, hrană și îmbrăcăminte pentru cei care nu aveau unde să stea sau care nu dispuneau de resurse financiare.

În special în zonele afectate de blocaje rutiere, precum Dover și Folkestone, comunitățile românești au distribuit sute de pachete cu alimente și au oferit asistență informativă privind soluțiile de repatriere. La inițiativa unor voluntari s-au creat grupuri de comunicare online care au facilitat schimbul de informații între cetățeni și autoritățile consulare.

Această mobilizare a demonstrat solidaritatea comunității românești și a subliniat importanța rețelilor de sprijin informal în gestionarea crizelor.

Criza generată de apariția noii variante a virusului SARS-CoV-2 a evidențiat vulnerabilitățile sistemului european de gestionare a mobilității în situații de urgență. Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (UCPM) a fost activat pentru a sprijini repatrierea cetățenilor europeni blocați, inclusiv a celor români (Eriksen et al., 2021).

Uniunea Europeană a contribuit financiar la acoperirea costurilor de transport pentru repatrierea cetățenilor vulnerabili, iar cooperarea diplomatică dintre statele membre a fost esențială pentru stabilirea coridoarelor de tranzit.

Experiența pandemiei a demonstrat necesitatea unei mai bune coordonări între statele membre ale UE pentru gestionarea crizelor similare. În acest sens, România și alte state europene au propus îmbunătățirea mecanismelor de intervenție rapidă și crearea unui cadru legal mai flexibil pentru facilitarea mobilității în situații excepționale.

Repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit în decembrie 2020 a fost un test major pentru capacitatea instituțională a României de a gestiona o criză internațională de mobilitate. Autoritățile române au demonstrat adaptabilitate și eficiență, reușind să repatrieze în siguranță peste 700 de cetățeni români prin zboruri charter și alte câteva sute pe cale terestră (Paul, 2020).

Cu toate acestea, criza a evidențiat și vulnerabilități semnificative, în special în ceea ce privește comunicarea cu cetățenii, lipsa unui mecanism de repatriere permanent și dificultățile birocratice întâmpinate de cei blocați. Pe termen lung, România trebuie să îmbunătățească procedurile de gestionare a situațiilor de urgență și să colaboreze mai strâns cu partenerii europeni pentru a preveni crize similare în viitor.

Anul 2020 a fost marcat de izbucnirea pandemiei COVID-19, care a generat o criză sanitară globală fără precedent și a afectat profund mobilitatea cetățenilor. Primele intervenții ale autorităților române au avut loc în China, unde în lunile ianuarie–februarie au fost realizate acțiuni de informare, asistență și repatriere a cetățenilor români.

Odată cu extinderea rapidă a pandemiei în Europa, provocările s-au intensificat, în special în Italia, unul dintre cele mai afectate state, unde trăiește o comunitate românească numeroasă. În acest context, Ministerul Afacerilor Externe (MAE) a gestionat mii de cereri de repatriere, dificultatea majoră fiind identificarea exactă a cetățenilor aflați în nevoie, inclusiv turiști, studenți, muncitori sezonieri și persoane aflate în tranzit.

Repatrierea s-a realizat în principal prin rute comerciale, însă acolo unde acestea nu au fost disponibile, au fost organizate zboruri charter în cooperare cu MAI și Ministerul Transporturilor, costurile fiind suportate de cetățeni.

O criză semnificativă a fost generată în decembrie 2020, când Marea Britanie a introdus restricții severe în urma identificării unei noi tulpini a virusului SARS-CoV-2. Majoritatea țărilor europene, inclusiv România, au suspendat zborurile dinspre Regatul Unit, provocând blocaje majore în rândul românilor care intenționau să revină în țară de sărbători.

Au fost înregistrate aglomerări în punctele de trecere Dover și Folkestone, unde sute de români au rămas blocați în autovehicule sau fără cazare. Misiunile

diplomatice românești din Londra și Paris au intervenit prin echipe mobile consulare, distribuind hrană și apă și oferind sprijin logistic.

Pentru deblocarea situației, s-au inițiat negocieri cu autoritățile britanice și franceze, fiind permise zboruri charter și coridoare de tranzit începând cu 23 decembrie. MAE a gestionat și cazuri speciale, precum repatrierea cetățenilor români aflați în detenție în Regatul Unit.

Gestionarea crizei a fost susținută de o structură organizatorică detaliată, cu echipe consulare, proceduri clare și resurse centralizate pentru gestionarea urgențelor, inclusiv pe partea medicală, umanitară și de transport.

Potrivit datelor oficiale, între martie și decembrie 2020, ambasada și consulatele României din Regatul Unit au gestionat 509 cazuri de asistență consulară, implicând un total de 765 de persoane. Dintre acestea, 495 de cazuri au fost soluționate cu succes, iar 747 de cetățeni români au fost repatriați. Suspendarea zborurilor comerciale și blocajele impuse de statele europene au determinat autoritățile române să organizeze zboruri charter și transporturi rutiere speciale, asigurând repatrierea a 480 de persoane prin aceste metode (Tabel 4.2).

Tabel 4.2. Contextul pandemiei și impactul asupra mobilității internaționale

Aspect	Descriere	Date relevante
Restricții impuse	Măsurile adoptate de autoritățile britanice și europene pentru a limita răspândirea COVID-19	Carantină obligatorie, suspendarea zborurilor, restricționarea circulației transfrontaliere
Categoriile afectate	Cetățeni români blocați în Regatul Unit din cauza restricțiilor de mobilitate	Muncitori sezonieri, studenți, turiști
Solicitări de sprijin consular	Numărul de cazuri gestionate de Ambasada și consulatele României din Regatul Unit	509 cazuri de asistență consulară implicând 765 de persoane
Cazuri soluționate	Cetățeni români care au primit sprijin consular și au fost repatriați	495 de cazuri rezolvate, 747 cetățeni repatriați
Metode de repatriere	Organizarea de zboruri charter și transporturi rutiere speciale pentru cetățenii afectați	480 de persoane repatriate prin transport aerian și rutier

Mobilitatea limitată a afectat în mod diferit categoriile de cetățeni români aflați în Regatul Unit. Cei mai vulnerabili au fost muncitorii sezonieri și angajații din sectoarele afectate de pandemie, precum construcțiile, ospitalitatea și serviciile de curățenie. Din totalul celor 480 de persoane repatriate prin transport organizat, 270 de persoane (69%) au fost muncitori sezonieri sau angajați care și-au pierdut locul de muncă. 95 de persoane (24%) au fost turiști blocați în Regatul Unit, afectați de suspendarea zborurilor și de închiderea granițelor. 14 persoane (4%) au fost studenți care nu se aflau în programe Erasmus și care au fost afectați de închiderea

universităților, iar 10 persoane (3%) au fost cazuri sociale sau medicale, necesitând asistență specială pentru repatriere (Tabel 4.3).

Tabel 4.3 Principalele categorii de cetățeni români afectați de restricțiile pandemice în Regatul Unit (2020)

Categorie de cetățeni	Număr de persoane	Procent (%)	Motivul afectării
Muncitori sezonieri și angajați afectați	270	69%	Pierderea locului de muncă în sectoare afectate (construcții, ospitalitate, servicii de curățenie)
Turiști blocați	95	24%	Suspendarea zborurilor și închiderea granițelor
Studenti	14	4%	Închiderea universităților, excluderea din programele Erasmus
Cazuri sociale și medicale	10	3%	Probleme medicale și sociale, necesitatea asistenței speciale pentru repatriere
Total persoane repatriate	480	100%	Transport organizat aerian și terestru

Numărul mare de solicitări a pus presiune asupra misiunilor diplomatice românești, care au fost nevoite să gestioneze un volum ridicat de cereri. În perioada martie-decembrie 2020, ambasada și consulatele României din Regatul Unit au primit 3.450 de apeluri telefonice de urgență și 2.850 de solicitări prin e-mail, reflectând amploarea crizei și complexitatea problemelor întâmpinate de cetățenii români (Tabel 4.4) (Brolan, 2002).

Tabel 4.4 Presiunea asupra misiunilor diplomatice românești

Tip solicitare	Număr solicitări	Perioada analizată
Apeluri telefonice de urgență	3.450	Martie - Decembrie 2020
Solicitări prin e-mail	2.850	Martie - Decembrie 2020

Pandemia de COVID-19 a avut un impact profund asupra mobilității internaționale, afectând în mod direct cetățenii români rezidenți în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord. Începând cu anul 2020, restricțiile impuse de autoritățile britanice, combinate cu măsurile adoptate de Uniunea Europeană pentru a limita răspândirea virusului SARS-CoV-2, au generat provocări semnificative în ceea ce privește circulația persoanelor. Aceste măsuri au avut un impact deosebit asupra cetățenilor români care intenționau să se întoarcă în România sau să își continue activitățile în Regatul Unit (Ayenigbara et al., 2020).

La debutul pandemiei, guvernul britanic a implementat o serie de restricții menite să controleze răspândirea virusului. Acestea au inclus suspendarea zborurilor

internaționale, restricționarea circulației interne și impunerea carantinei obligatorii pentru persoanele care soseau din alte țări. Aceste măsuri au afectat direct mobilitatea cetățenilor români, în special a celor care se aflau temporar în Regatul Unit, precum muncitorii sezonieri, studenții și turiștii. Suspendarea zborurilor comerciale a dus la o creștere semnificativă a solicitărilor de repatriere adresate Ambasadei României la Londra și consulatelor generale din Manchester și Edinburgh (Mantu, 2020).

Conform datelor oficiale furnizate de autoritățile consulare române, în perioada martie-decembrie 2020, au fost înregistrate 509 cazuri de asistență consulară, implicând un total de 765 de persoane. Dintre acestea, 495 de cazuri au fost soluționate cu succes, facilitând repatrierea a 747 de cetățeni români. Modalitățile de repatriere au variat, incluzând organizarea transportului aerian sau rutier pentru 480 de persoane, dintre care 230 au fost repatriate prin ruta aeriană Londra–Budapesta, iar 24 prin ruta Londra–Sofia. În plus, 194 de cazuri au beneficiat de asistență umanitară, acoperind nevoile de bază, precum cazarea și hrana, pentru un total de 306 persoane. Pe lângă asistența consulară directă, autoritățile române au gestionat 3.450 de apeluri telefonice de urgență și au răspuns la 2.850 de solicitări transmise prin e-mail, reflectând amploarea crizei și complexitatea problemelor întâmpinate de cetățenii români.

Analiza tipologiei cetățenilor afectați relevă că majoritatea celor repatriați au fost muncitori sezonieri sau persoane ale căror contracte de muncă au fost reziliate în contextul restricțiilor pandemice. Din cele 480 de persoane repatriate prin transport organizat, 270 (aproximativ 69%) au fost muncitori sezonieri sau persoane care și-au pierdut locul de muncă. Alte 95 de persoane (circa 24%) au fost turiști blocați în Regatul Unit din cauza suspendării zborurilor și închiderii granițelor. Un număr de 14 persoane (aproximativ 4%) au fost studenți neincluși în programe Erasmus, afectați de suspendarea cursurilor universitare, iar 10 persoane (aproximativ 3%) au fost cazuri sociale sau medicale, necesitând asistență specială pentru repatriere (Foley și Piper, 2021).

În contextul crizei generate de pandemia COVID-19, autoritățile române au jucat un rol esențial în gestionarea procesului de repatriere a cetățenilor aflați în situații deosebite în Regatul Unit. Ambasada României la Londra, împreună cu consulatele generale din Manchester și Edinburgh, au acționat ca principale canale de comunicare între cetățeni și autoritățile centrale, facilitând accesul la informații și oferind asistență consulară directă. Misiunile diplomatice au coordonat centralizarea solicitărilor de repatriere și au asigurat sprijinul necesar în rezolvarea problemelor administrative, precum obținerea documentelor de călătorie și gestionarea cazurilor umanitare (Dolea, 2022).

Sprijinul logistic și financiar oferit de statul român, în cooperare cu organizațiile caritabile și comunitățile religioase românești, a reprezentat un alt aspect important al gestionării procesului de repatriere. Aceste acțiuni au inclus asistență pentru cazare temporară, furnizarea de hrană și îmbrăcăminte și sprijin în acoperirea

costurilor de transport pentru cetățenii fără resurse financiare suficiente. În paralel, autoritățile au implementat măsuri de protecție sanitară și au asigurat respectarea reglementărilor privind carantina și testarea la sosirea în România, în conformitate cu normele internaționale (Tabel 4.5).

Tabel 4.5 Modalități de repatriere și asistență consulară

Tip de asistență	Număr de cazuri	Număr total de persoane
Cazuri de asistență consulară	509	765
Cazuri soluționate cu succes	495	747
Repatriere prin transport aerian/rutier	301	480
Repatriere prin Londra-Budapesta	-	230
Repatriere prin Londra-Sofia	-	24
Asistență umanitară (cazare, hrană)	194	306

Pentru a gestiona criza repatrierii, autoritățile române au implementat un plan de intervenție rapidă, care a inclus negocieri diplomatice pentru organizarea unor coridoare de tranzit prin Uniunea Europeană. Ministerul Afacerilor Externe, în colaborare cu Ministerul Transporturilor și Ministerul Afacerilor Interne, a lucrat la facilitarea transportului aerian și rutier, asigurând tranzitul cetățenilor prin Ungaria și Bulgaria.

Prin intermediul Ambasadei României la Londra și al consulatelor generale din Manchester și Edinburgh, s-au realizat demersuri pentru coordonarea repatrierii și transmiterea informațiilor oficiale către cetățeni. În urma negocierilor, România a obținut acces la coridoare de tranzit, facilitând astfel întoarcerea pe cale rutieră. Până la finalul anului 2020, 230 de cetățeni români au fost repatriați prin Budapesta, iar 24 de persoane prin Sofia, folosind zboruri speciale organizate cu sprijinul statelor de tranzit.

În anul 2020, pandemia COVID-19 și retragerea oficială a Regatului Unit din Uniunea Europeană au creat un context extrem de dificil pentru cetățenii români aflați în Marea Britanie. Criza sanitară a afectat profund mobilitatea internațională, iar restricțiile de circulație, suspendarea zborurilor comerciale și închiderea granițelor au blocat mii de români în Regatul Unit, în special muncitori sezonieri, studenți și turiști. În același timp, Brexit-ul a accentuat insecuritatea juridică și socială a cetățenilor români, punând în pericol accesul lor la servicii publice, piața muncii și beneficii sociale.

Autoritățile române, prin Ministerul Afacerilor Externe, Ambasada României la Londra și consulatele generale din Marea Britanie, au coordonat o serie de acțiuni pentru a sprijini repatrierea cetățenilor români. Au fost organizate curse charter și s-au creat coridoare de tranzit prin Ungaria și Bulgaria, fiind repatriați peste o mie de

români. Zborurile au fost operate cu sprijinul Uniunii Europene și al unor companii aeriene partenere, iar comunitățile românești din Regatul Unit au oferit sprijin logistic și umanitar celor aflați în dificultate, prin cazare, hrană și informații utile.

Un număr semnificativ de români s-au confruntat cu pierderea locurilor de muncă, imposibilitatea de a-și plăti chiria și lipsa accesului la asistență medicală. Cei mai afectați au fost muncitorii din construcții, agricultură, ospitalitate și servicii de curățenie, dar și studenții care depindeau de locuri de muncă part-time pentru a-și susține studiile. Situații speciale au fost întâlnite și în rândul marinarilor blocați în porturi britanice, al turiștilor care nu au reușit să revină în România și al persoanelor aflate în condiții sociale sau medicale dificile.

Misiunile diplomatice românești au implementat proceduri de urgență, au activat canale de comunicare permanentă și au colaborat cu autoritățile britanice și europene pentru a soluționa cazurile critice. Sprijinul umanitar a fost completat de implicarea voluntarilor și a organizațiilor caritabile românești din diaspora.

Brexit-ul a complicat suplimentar situația. Deși a fost creat mecanismul EU Settlement Scheme, mulți români au întâmpinat dificultăți birocratice în procesul de aplicare, mai ales cei cu acces limitat la tehnologie sau cunoștințe reduse de limba engleză. Accesul la sănătate, educație și beneficii sociale a fost inegal și incert, iar cazurile de discriminare și exploatare la locul de muncă au devenit mai frecvente.

Criza a demonstrat atât capacitatea de mobilizare a autorităților române, cât și limitele sistemului existent. Au fost evidențiate nevoia unor mecanisme permanente de intervenție rapidă, consolidarea rețelelor consulare și îmbunătățirea cooperării internaționale pentru protecția cetățenilor români din diaspora. Lecțiile învățate din acest episod pot contribui la dezvoltarea unor politici mai eficiente pentru gestionarea situațiilor de urgență, asigurând sprijin adecvat pentru românii aflați în străinătate.

În contextul pandemic global generat de COVID-19, România a desfășurat o amplă operațiune de repatriere a cetățenilor români aflați în afara granițelor, confrunțați cu restricții severe de călătorie, suspendarea zborurilor și lipsa resurselor materiale. Autoritățile române, prin Ministerul Afacerilor Externe, au colaborat strâns cu statele membre ale Uniunii Europene și cu Mecanismul European de Protecție Civilă pentru a facilita revenirea cetățenilor români în țară. Repatrierea a fost posibilă atât prin zboruri organizate de România, cât și prin cooperarea cu alte state europene, în cadrul unor operațiuni internaționale care au inclus cetățeni români pe listele de pasageri.

Cetățenii români au fost repatriați dintr-o varietate de state, de la țări din America Latină și Africa, până la state din Asia și Oceania. Sprijinul oferit de țări precum Germania, Franța, Austria sau Spania a fost esențial în acest proces, iar intervențiile consulare au vizat inclusiv evacuarea din zone critice sau de pe nave de croazieră. În unele situații, cetățenii au refuzat repatrierea din motive financiare sau logistice, ceea ce a complicat procesul de coordonare. Cu toate acestea, solidaritatea

europeană și colaborarea dintre ambasadele statelor membre au contribuit semnificativ la succesul acestor acțiuni.

Un caz special l-a constituit Regatul Unit, unde pandemia s-a suprapus cu efectele Brexitului. Cetățenii români aflați în Marea Britanie s-au confruntat cu dificultăți majore, printre care pierderea locului de muncă, imposibilitatea achitării chiriei și acces limitat la servicii medicale. În acest context, ambasadele și consulatele române au intervenit rapid, organizând zboruri charter, facilitând tranzitul prin Bulgaria și Ungaria și oferind asistență umanitară pentru persoanele vulnerabile. Grupuri operative specializate au fost constituite pentru a gestiona urgențele, repatrierile și comunicarea cu cetățenii aflați în dificultate. Sprijinul comunităților românești și al organizațiilor caritabile din Regatul Unit a completat eforturile autorităților.

Pe lângă aceste acțiuni, Ministerul Afacerilor Externe a intensificat eforturile diplomatice, a participat la reuniuni internaționale, a consolidat relațiile strategice și a modernizat rețeaua consulară. S-a pus accent pe digitalizarea serviciilor consulare și pe îmbunătățirea comunicării cu diaspora, inclusiv prin reluarea programului Dialog cu Diaspora. Activitatea consulară a inclus un număr record de servicii, intervenții umanitare și repatrieri din zone de risc. De asemenea, România a participat activ la mecanismele europene de gestionare a crizelor, a oferit sprijin umanitar și a contribuit la dezvoltarea unor politici de cooperare internațională.

În plan intern, au fost inițiate reforme legislative pentru facilitarea intervențiilor consulare rapide, a fost creat un cadru normativ pentru acordarea sprijinului financiar de urgență, iar Departamentul Consular a elaborat un ghid de bune practici pentru gestionarea situațiilor de criză. Lecțiile învățate din criza COVID-19 au evidențiat importanța coordonării internaționale, a pregătirii logistice și a reacției prompte în fața situațiilor excepționale. Toate aceste demersuri au reflectat angajamentul ferm al statului român pentru protejarea cetățenilor săi din diaspora și pentru consolidarea capacității de reacție în fața unor posibile crize viitoare.

În anul 2020, pandemia de COVID-19 a afectat profund mobilitatea internațională, iar cetățenii români aflați în Regatul Unit s-au confruntat cu obstacole majore în încercarea de a reveni în țară. Restricțiile sanitare impuse de autoritățile britanice, precum carantina obligatorie, limitarea accesului la servicii esențiale și suspendarea zborurilor comerciale, au îngreunat semnificativ procesul de repatriere. Acesta a devenit o operațiune logistică complexă, gestionată cu sprijinul autorităților române și europene.

Datele oferite de Secția Consulară a Ambasadei României la Londra arată că între martie și decembrie 2020 au fost gestionate 509 cazuri de asistență consulară, implicând 765 de persoane. Dintre acestea, 495 de cazuri au fost soluționate cu succes, ceea ce reflectă o rată de eficiență de peste 97%.

Unul dintre factorii principali care au influențat dinamica repatrierii a fost impactul economic sever al pandemiei asupra comunității românești din Regatul Unit. Mulți români lucrau în domenii precum ospitalitate, construcții sau curățenie, sectoare puternic afectate de lockdown, ceea ce a dus la pierderea locurilor de muncă și la lipsa resurselor financiare. În paralel, ieșirea Regatului Unit din Uniunea Europeană a alimentat starea de incertitudine, mai ales în privința dreptului de ședere, accesului la locuri de muncă și servicii sociale. Deși peste 1,3 milioane de români au aplicat pentru EU Settlement Scheme, mulți au ales să se întoarcă în România, temându-se de noile reglementări post-Brexit și de birocrăția asociată.

Procesul de repatriere a fost susținut prin cooperarea dintre autoritățile române și cele europene, fiind activate coridoare de tranzit prin Ungaria și Bulgaria. În același timp, sprijinul acordat de organizațiile caritabile românești și de comunitățile religioase din Regatul Unit a jucat un rol important. Acestea au oferit cazare temporară, hrană, transport și asistență pentru românii rămași fără sprijin.

Așadar, dinamica repatrierii a fost marcată de o interdependență între factori sanitari, economici, juridici și diplomatici. Reușita acțiunilor de repatriere a fost posibilă datorită reacției eficiente a autorităților române, colaborării internaționale și solidarității dintre instituții și cetățeni. Lecțiile învățate în această perioadă subliniază nevoia unor mecanisme rapide și flexibile de intervenție pentru viitoare situații de criză.

5. Analiza SWOT

Pentru a evalua eficiența repatrierii ca măsură de protecție a cetățenilor, este utilă aplicarea unei analize SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats), care evidențiază atât punctele forte, cât și provocările acestui proces.

Punctele forte ale procesului de repatriere

Unul dintre cele mai semnificative puncte forte ale repatrierii a fost capacitatea autorităților române de a interveni rapid pentru a facilita revenirea în siguranță a cetățenilor blocați în Regatul Unit. Potrivit datelor oficiale, în perioada martie–decembrie 2020, au fost gestionate 509 cazuri de asistență consulară, implicând 765 de persoane (Manta, 2020).

În ceea ce privește transportul, 301 cazuri au fost soluționate prin organizarea transportului aerian și terestru pentru 480 de persoane. Dintre acestea, 230 de cetățeni (47,9%) au fost repatriați prin Budapesta și 24 de persoane (5%) prin Sofia.

Un alt avantaj al repatrierii a fost colaborarea eficientă cu statele de tranzit, în special Ungaria și Bulgaria, care au permis stabilirea unor coridoare de transport sigur. Această cooperare a facilitat repatrierea terestră a cetățenilor români, oferindu-le o alternativă în condițiile suspendării zborurilor comerciale.

În plus, autoritățile române au reușit să ofere asistență umanitară pentru cetățenii afectați, gestionând 194 de cazuri care au implicat sprijin pentru 306 persoane. Această intervenție a fost importantă pentru cetățenii rămași fără locuință sau fără resurse financiare.

Punctele slabe ale procesului de repatriere

Cu toate că procesul de repatriere a demonstrat o capacitate instituțională semnificativă, acesta a întâmpinat și dificultăți majore. Una dintre principalele probleme a fost lipsa unei comunicări eficiente între autorități și cetățeni. În multe cazuri, românii aflați în Regatul Unit nu au putut fi informați în timp util despre posibilitățile de repatriere, ceea ce a generat confuzie și incertitudine.

O altă problemă a fost gestionarea dificilă a transportului aerian și rutier, mai ales în condițiile unor restricții stricte impuse de pandemia COVID-19. De exemplu, autoritățile britanice au impus carantina obligatorie pentru cetățenii europeni care părăseau Regatul Unit, ceea ce a dus la creșterea costurilor pentru repatriere și la dificultăți logistice (Meer și Villegas, 2020).

Un alt aspect problematic a fost impactul financiar asupra cetățenilor repatriați, care au fost nevoiți să suporte costuri semnificative pentru biletele de avion și testele COVID-19 impuse de reglementările internaționale. În plus, multe dintre persoanele repatriate nu aveau resurse financiare suficiente pentru a se reintegra rapid în România.

Oportunitățile oferite de experiența repatrierii

Criza generată de pandemia COVID-19 a evidențiat necesitatea îmbunătățirii mecanismelor de repatriere și a cooperării internaționale în gestionarea situațiilor de urgență. Una dintre oportunitățile identificate în acest proces a fost consolidarea relațiilor diplomatice dintre România și statele europene, ceea ce a permis gestionarea mai eficientă a coridoarelor de transport și facilitarea repatrierii (Caligiuri et al., 2022).

De asemenea, pandemia a demonstrat importanța unui sistem digitalizat de gestionare a repatrierii, care să permită cetățenilor să se înregistreze online pentru solicitarea sprijinului consular. Acest mecanism ar putea îmbunătăți viteza și eficiența răspunsului autorităților în viitoarele situații de criză.

În plus, Uniunea Europeană a oferit sprijin financiar prin Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene, care a acoperit o parte din costurile transporturilor speciale și a contribuit la protecția cetățenilor europeni afectați de pandemie. Această experiență ar putea servi drept bază pentru dezvoltarea unor strategii comune la nivel european privind mobilitatea și repatrierea în caz de urgență.

Amenințările și provocările viitoare

În ciuda succesului relativ al operațiunilor de repatriere, există o serie de amenințări care pot complica gestionarea viitoarelor crize de mobilitate internațională. Una dintre cele mai mari provocări a fost evoluția imprevizibilă a pandemiei, care a generat schimbări rapide ale reglementărilor privind transportul internațional.

Un alt factor problematic a fost Brexit-ul, care a afectat drepturile cetățenilor români din Regatul Unit. După 1 ianuarie 2021, mulți dintre români au întâmpinat dificultăți în menținerea statutului legal și în accesarea serviciilor sociale. Până în 2021, 1.350.640 de români aplicaseră pentru EU Settlement Scheme, însă mulți dintre aceștia s-au confruntat cu birocrăție excesivă sau cu respingerea aplicațiilor (Fitzek, 2021).

De asemenea, pandemia a generat presiuni economice asupra României, determinând dificultăți în gestionarea resurselor necesare pentru repatrierea cetățenilor și pentru sprijinirea reintegrării acestora. Costurile ridicate ale repatrierii au fost resimțite atât de autorități, cât și de cetățenii care au fost nevoiți să plătească din fonduri proprii transportul și cazarea temporară în timpul perioadei de carantină.

Analiza SWOT a procesului de repatriere a cetățenilor români din Regatul Unit în 2020 evidențiază atât punctele forte, cât și dificultățile întâmpinate. Pe de o parte, mobilizarea rapidă a autorităților și cooperarea internațională au permis repatrierea unui număr semnificativ de cetățeni în condiții de siguranță. Pe de altă parte, problemele logistice, financiare și de comunicare au arătat necesitatea îmbunătățirii mecanismelor de gestionare a crizelor.

Experiența pandemiei COVID-19 subliniază importanța dezvoltării unor mecanisme digitale eficiente de gestionare a repatrierii, consolidarea cooperării diplomatice și implementarea unor strategii de sprijin financiar pentru cetățenii afectați de astfel de crize. Această lecție poate servi drept punct de plecare pentru politici mai eficiente de protecție a cetățenilor români în diaspora și pentru creșterea rezilienței statului român în fața viitoarelor crize internaționale (Tabel 5.1).

Tabel 5.1. Analiza SWOT a repatrierii cetățenilor români în 2020

Puncte tari	Puncte slabe
- Sprijin guvernamental pentru repatriere (zboruri speciale, ajutoare)	- Capacitate limitată a sistemului de gestionare a repatrierilor
- Rețele de suport ale comunităților românești din diaspora	- Lipsa unei strategii clare pentru integrarea repatriaților
- Solidaritatea națională și inițiative private pentru sprijinirea repatriaților	- Resurse financiare și logistice insuficiente pentru toți cei repatriați
- Flexibilitate în adaptarea măsurilor de criză	- Stigmatizare și dificultăți în reintegrarea socială și profesională
Oportunități	Amenințări
- Sprijinul UE și al organizațiilor internaționale pentru repatriere	- Restricții de călătorie impuse de alte state, dificultăți în transport
- Posibilitatea de a regândi politica de integrare a cetățenilor români întorși din străinătate	- Creșterea șomajului și instabilitatea economică în România
- Redirecționarea forței de muncă către sectoare strategice interne	- Riscul de transmitere a COVID-19 la revenirea în țară

- Crearea unor programe de sprijin pentru repatriați

- Lipsa încrederii în instituțiile statului și în măsurile luate

6. Impactul și implicațiile procesului de repatriere

Repatrierea cetățenilor români din Regatul Unit în anul 2020 s-a produs într-un context de criză sanitară și instabilitate economică, generat de pandemia COVID-19. Mii de români au fost afectați de suspendarea zborurilor comerciale, închiderea granițelor și pierderea locurilor de muncă. Procesul de întoarcere acasă a fost organizat de autoritățile române, în cooperare cu misiunile diplomatice, pentru a sprijini muncitorii sezonieri, studenții, persoanele aflate în șomaj sau în situații de vulnerabilitate extremă.

După revenirea în România, impactul repatrierii a fost resimțit pe mai multe planuri. Pe plan economic, majoritatea celor întorși erau șomeri sau aveau contracte reziliate, fără acces la sprijin financiar, mai ales în cazul celor care lucrau în sectorul informal. Mulți au ajuns să depindă de ajutoare sociale sau de sprijinul familiilor, iar sistemul de asistență socială românesc a fost pus sub presiune. Reintegrarea în piața muncii a fost dificilă din cauza lipsei unor soluții sustenabile.

La nivel social, revenirea în țară a fost percepută adesea ca un regres, în special pentru cei care locuiseră de ani buni în Marea Britanie. Mulți au fost stigmatizați de comunitățile locale din cauza riscului perceput de transmitere a virusului. Carantina instituționalizată, impusă la revenirea în țară, a amplificat sentimentul de marginalizare. De asemenea, distanțarea față de membri ai familiei rămași în străinătate a generat tensiuni și dezechilibre în relațiile personale.

Impactul psihologic al repatrierii a fost semnificativ. Repatriații au resimțit pierderea stabilității sociale și financiare, iar unii s-au confruntat cu anxietate, stres și depresie. Lipsa unor programe de sprijin psihologic din partea autorităților a accentuat dificultățile de adaptare. Situația a fost și mai dificilă pentru categoriile vulnerabile, cum ar fi persoanele fără adăpost sau cele cu probleme de sănătate, care au necesitat sprijin suplimentar din partea organizațiilor caritabile.

În ansamblu, repatrierea din 2020 a adus la suprafață probleme structurale legate de protecția și sprijinul cetățenilor români din diaspora. Impactul a fost resimțit pe toate palierele – economic, social și emoțional – iar lipsa unor mecanisme solide de reintegrare a amplificat dificultățile celor întorși. Criza a evidențiat nevoia unui sistem mai coerent de sprijin post-repatriere și a unor politici publice adaptate pentru viitoare situații de urgență.

7. Concluzii și recomandări

Criza generată de pandemia COVID-19, dublată de incertitudinile provocate de Brexit, a determinat o amplă operațiune de repatriere a cetățenilor români din

Regatul Unit. Această experiență a scos la iveală numeroase vulnerabilități structurale în ceea ce privește accesul la protecție socială, statutul juridic al muncitorilor români și capacitatea statului român de a gestiona eficient situații de criză care afectează diaspora. Repatrierea a fost complicată de restricțiile de circulație impuse de autoritățile britanice și de lipsa zborurilor comerciale, ceea ce a necesitat intervenții rapide și bine coordonate din partea instituțiilor românești, în cooperare cu partenerii internaționali.

Mulți dintre românii repatriați activau în sectoare vulnerabile, deseori fără contracte de muncă formale, ceea ce le-a limitat accesul la ajutoare sociale în Regatul Unit. Pe lângă provocările economice, cetățenii au fost afectați și de schimbările juridice introduse în contextul Brexit, care au generat incertitudine privind dreptul de ședere, accesul la muncă și servicii publice. Procesul de repatriere a fost susținut de Ambasada României la Londra, consulate și organizații comunitare, care au oferit sprijin logistic și umanitar.

După întoarcerea în țară, dificultățile de reintegrare au fost semnificative. Cetățenii s-au confruntat cu lipsa locurilor de muncă, stigmatizare socială și lipsa unor programe de sprijin personalizat. Impactul psihologic al acestui proces a fost profund, în special în rândul celor forțați să renunțe la o viață construită în străinătate. Pe termen lung, această experiență a evidențiat nevoia urgentă de consolidare a politicilor de sprijin pentru repatriați și de crearea unor mecanisme instituționale eficiente pentru gestionarea mobilității internaționale în perioade de criză.

Recomandările formulate subliniază importanța digitalizării serviciilor consulare, a unei mai bune comunicări cu diaspora și a dezvoltării unor parteneriate transnaționale care să asigure protecția cetățenilor români. Totodată, se propune sprijinirea reintegrării prin programe de recalificare profesională, facilități pentru antreprenariat și măsuri de protecție socială adaptate. Cercetarea subliniază rolul important al diplomației și al solidarității europene în gestionarea repatrierilor și propune reforme menite să crească reziliența statului român în fața unor crize viitoare.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operaționale la Frontierele Externe, <https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/pg-agencia-frontex-121.html>, accesat 12.11.2023.

2. Domeniul justiție | Decret 195/2020, <https://lege5.ro/gratuit/gm3dinjvgq4q/domeniul-justitie-decret-195-2020?dp=gmytemzzhe3dimq>, accesat 12.11.2023.
3. Ahad, A., & Andriescu, M. (2020). Brexit on the Backburner, 11.
4. Alam, M. M., Fawzi, A. M., Islam, M. M., & Said, J. (2021). Impacts of COVID-19 pandemic on national security issues: Indonesia as a case study. *Security Journal*, 35(4), 1067.
5. Ambühl, M., Ceranic Perisic, J., Cibotaru, V., Genoud, C., Gortsos, C. V., Goldner Lang, I., ... & Reber, C. (2023). European Integration Perspectives in Times of Global Crises-13th Network Europe Conference, Athens, 19–22 June 2022. *Europainstitut an der Universität Zürich*, 226.
6. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:133501>, accesat 21.05.2023.
7. Ceccorulli, M. (2022). Triangular migration diplomacy: the case of EU–Italian cooperation with Libya. *Italian Political Science Review/Rivista Italiana di Scienza Politica*, 52(3), 328-345.
8. Claudia, M. R. (2019). Aspects of Romanian Consular Diplomacy in Two Scandinavian Countries in the First Decades of the Communist Rule. *Hiperboreea*, 6(1), 45-59.
9. Comisia Europeană (2020). COVID-19: O misiune consulară unică a UE a dus acasă peste 500.000 de cetățeni ai UE din străinătate, https://romania.representation.ec.europa.eu/news/covid-19-o-misiune-consulara-unica-ue-dus-acasa-pest-500000-de-cetateni-ai-ue-din-strainatate_ro, accesat 15.05.2023.
10. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ron, accesat 4.03.2023.
11. Dănilă, Ș. (2021). Romania's defence capacity, between the professional armed forces and the territorial forces. *Strategies XXI-National Defence College*, 1(72), 15-28.
12. Directiva 2004/38/CE privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul UE pentru cetățenii UE și pentru familiile acestora. Tratatul de la Maastricht privind Uniunea Europeană. Dreptul la liberă circulație și ședere în UE, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:133152>, accesat 11.02.2023.
13. Dirikgil, N., & Efstathopoulos, C. (2024). Good international citizenship and the protection of internally displaced persons: examining Kenya's law and policy. *The International Journal of Human Rights*, 1-22.
14. Dolea, A. (2022). Transnational diaspora diplomacy, emotions and COVID-19: The Romanian diaspora in the UK. *Place Branding and Public Diplomacy*, 18(1), 12-14.
15. Dumitrache, L., Nae, M., Mareci, A., Tudoricu, A., Cioclu, A., & Velicu, A. (2022, October). Experiences and perceived barriers of asylum seekers and people with refugee backgrounds in accessing healthcare services in Romania. In *Healthcare* (Vol. 10, No. 11, p. 2162). MDPI.

16. Eriksen, C., Hauri, A., Thiel, J., & Scharte, B. (2021). *An Evaluation of Switzerland becoming a Participating State of the European Union Civil Protection Mechanism*. ETH Zurich, 46.
17. Fabbrini, S., & Zgaga, T. (2024). Right-Wing Sovereignism in the European Union: Definition, Features and Implications. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 62(2), 341-359.
18. Iordachi, C. (2009). Politics of citizenship in post-communist Romania: Legal traditions, restitution of nationality and multiple memberships. *Citizenship policies in the new Europe*, 177-210.
19. Irina, P. O. P. (2023). Romania's role in protecting ukrainian refugees: Addressing Communicative challenges. *Редакційна Колегія*, 48.
20. Islam, M. R., & Haque, M. M. (2024). Repatriation of Rohingya Refugees: Prospects and Challenges. *Understanding the Rohingya Displacement: Security, Media, and Humanitarian Perspectives*, 257-273.
21. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (2012). Tratatul privind funcționarea uniunii europene (versiune consolidată). Art. 23. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0001.02/DOC_2&format=PDF, accesat 11.02.2023.
22. Kaeding, M., Pollak, J., & Schmidt, P. (2022). *European solidarity in action and the future of Europe*. Springer International Publishing.
23. -19 pandemic: approaches, assets, and ambitions, 129.
24. Manta, O. (2020). "NOTHING FOR US WITHOUT US" MEASURES APPLIED AT EUROPEAN LEVEL DURING THE CURRENT CRISIS. *Jurnalul Libertății de Conștiință*, 8(2), 711-744.
25. Masuku, S. (2024). Universal refugee social protection guidelines: A discussion into the challenges to their successful adoption. *International Journal of Politics, Culture, and Society*, 1-27.
26. Meer, N., & Villegas, L. (2020). The impact of COVID-19 on global migration. *Governance of the Local Integration of Migrants and Europe's Refugees (GLIMER) Working Paper*. Available online: www.glimer.eu/wp-content/uploads/2020/06/Global-Migration-Policies-and-COVID-19.pdf
27. O'Brennan, J. (2021). Stuck in the Middle with EU (and the UK)? How Ireland navigates its relationships with the EU and UK postBrexit. *The Journal of Cross Border Studies in Ireland*, 16.
28. Oprea, L. P. I. M., Marian, P. M. I., Dărăbăneanu, L. P. D., Bottyan, L. P. B. Z., Gavriș, L. P. A. E., Buhaș, L. P. R. S., ... & Hatos, S. P. R. Diagnostic Study regarding migration in Bihor-Hajdú-Bihar cross-border region within The ROHU 183 Safe Border, Safer Life Project.
29. Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice din 16 decembrie 1966, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/82590>, accesat 4.03.2023.
30. Sangiovanni, A. (2013). Solidarity in the European union. *Oxford Journal of Legal Studies*, 33(2), 213-241.
31. Schunz, S., & Damro, C. (2020). Expanding actorness to explain EU external engagement in originally internal policy areas. *Journal of European Public Policy*, 27(1), 122-140.

32. Scissa, C. (2024). *Migration in the Context of Climate and Environmental Changes within Central Asia and to the European Union and the Russian Federation* (pp. 1-104). International Organization for Migration.
33. Serviciul European de Acțiune Externă, https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-external-action-service-eeas_ro, accesat 12.11.2023.
34. Spiro, P. J. (2019). The equality paradox of dual citizenship. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45(6), 879-896.
35. Stenger, H. (2023). Victim versus villain: Repatriation policies for foreign fighters and the construction of gendered and racialised 'threat narratives'. *European Journal of International Security*, 8(1), 1-24.
36. Şahin-Mencütek, Z., & Tsourapas, G. (2023). When do states repatriate refugees? Evidence from the Middle East. *Journal of Global Security Studies*, 8(1), ogac031.